

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta
za gradbeništvo
in geodezijo

Jamova cesta 2
1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www3.fgg.uni-lj.si/>

DRUGG – Digitalni repozitorij UL FGG
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

To je izvirna različica zaključnega dela.

Prosimo, da se pri navajanju sklicujete na bibliografske podatke, kot je navedeno:

Vrh, T., 2014. Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Cerknica in Loška Dolina. Diplomaska naloga. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo. (mentorica Zavodnik Lamovšek, A., somentorica Foški, M.): 50 str.

Datum arhiviranja: 01-09-2014

University
of Ljubljana

Faculty of
Civil and Geodetic
Engineering

Jamova cesta 2
SI – 1000 Ljubljana, Slovenia
<http://www3.fgg.uni-lj.si/en/>

DRUGG – The Digital Repository
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

This is original version of final thesis.

When citing, please refer to the publisher's bibliographic information as follows:

Vrh, T., 2014. Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Cerknica in Loška Dolina. B.Sc. Thesis. Ljubljana, University of Ljubljani, Faculty of civil and geodetic engineering. (supervisor Zavodnik Lamovšek, A., co-supervisor Foški, M.): 50 pp.

Archiving Date: 01-09-2014

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta za
*gradbeništvo in
geodezijo*

Jamova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si

VISOKOŠOLSKI STROKOVNI
ŠTUDIJSKI PROGRAM PRVE
STOPNJE TEHNIČNO
UPRAVLJANJE
NEPREMIČNIN

Kandidatka:

TEJA VRH

**SPREMINJANJE NAMENSKE RABE PROSTORA S
PRIMERJAVO PODATKOV OBČINSKIH
PROSTORSKIH AKTOV NA PRIMERU OBČIN
CERKNICA IN LOŠKA DOLINA**

Diplomska naloga št.: 32/TUN

**COMPARISON OF LANDUSE IN THE
MUNICIPALITIES OF CERKNICA AND LOŠKA
DOLINA BASED ON MUNICIPAL SPATIAL ACTS**

Graduation thesis No.: 32/TUN

Mentorica:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Predsednica komisije:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Somentorica:

viš. pred. mag. Mojca Foški

Ljubljana, 16. 07. 2014

STRAN ZA POPRAVKE

Stran z napako

Vrstica z napako

Namesto

Naj bo

Stran je namenoma prazna.

IZJAVE

Podpisana Teja Vrh izjavljam, da sem avtorica diplomske naloge z naslovom » Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Cerknica in Loška Dolina «.

Izjavljam, da je elektronska različica v vsem enaka tiskani različici.

Izjavljam, da dovoljujem objavo elektronske različice v digitalnem repozitoriju.

Ljubljana, junij 2014

Teja Vrh

BIBLIOGRAFSKA – DOKUMENTACIJSKA STRAN IN IZVLEČEK

UDK:	711.1:352(497.4)(043.2)
Avtor:	Teja Vrh
Mentorica:	doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek
Somentorica:	viš. pred mag. Mojca Foški
Naslov:	Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Cerknica in Loška Dolina
Tip dokumentacije:	Diplomska naloga –visokošolski strokovni študij
Obseg in oprema:	50 str., 15 preg., 8 sl., 11 pril.
Ključne besede:	Občina Cerknica, Občina Loška Dolina, osnovna namenska raba, podrobna namenska raba

Izveček

V diplomski nalogi je predstavljena zakonodaja s področja urejanja prostora od leta 1984 do danes, metodološki pristop ter analiza primerjave namenske rabe prostora za občini Cerknica in Loška Dolina. Diplomska naloga temelji na primerjavi prostorskih aktov občine Cerknica med Prostorskimi sestavinami dolgoročnega in družbenega plana občine (PS DDPO Cerknica (2004)) in Občinskim prostorskim načrtom občine (OPN Cerknica (2012)) ter na primerjavi prostorskih aktov v občini Loška Dolina med Prostorskimi sestavinami dolgoročnega in družbenega plana občine (PS DDPO Loška Dolina (1996)) in Občinskim prostorskim načrtom občine (OPN Loška Dolina (2012)). Glavni namen diplomske naloge je analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora v obravnavanih občinah. Analizo osnovne namenske rabe prostora smo izvedli za celotno območje prej omenjenih občin, medtem ko smo analizo podrobne namenske rabe prostora izvedli samo za naselja z izdelano urbanistično zasnovo. Primerjavo podrobne namenske rabe prostora smo izvedli za naselje Cerknica, Rakek in Stari trg pri Ložu. Površino podrobne namenske rabe prostora smo preračunali na število prebivalcev v naselju z urbanistično zasnovo.

BIBLIOGRAPHIC – DOCUMENTALISTIC INFORMATION AND ABSTRACT

UDC:	711.1:352(497.4)(043.2)
Autor:	Teja Vrh
Supervisor:	Assist. Prof. Alma Zavodnik Lamovšek, Ph. D.
Co-advisor:	Sen. Lect. Mojca Foški, M. Sc.
Title:	Comparison of Landuse in the Municipalities of Cerknica and Loška Dolina based on municipal spatial acts
Document type:	Grduation Thesis – Higher professional studies
Notes:	50 p., 15 tab., 8 fig., 11 ann.
Key words:	Municipality Cerknica, Municipality Loška Dolina, basic purposive usage, detailed purposive usage

Abstract

In my diploma thesis I present the legislation on landscape organization since 1984 until today, methodology used and the analysis of comparison of purposive usage of landscape for the municipalities Cerknica and Loška Dolina. The diploma thesis is based on the comparison of landscape acts of municipality Cerknica: Landscape components of long-term and social plan of the municipality (PS DDPO Cerknica (2004)) and Landscape plan of the municipality (OPN Cerknica (2012)); and on the comparison of the landscape acts of municipality Loška Dolina: Landscape components of long-term and social plan of the municipality (PS DDPO Loška Dolina (1996)) and Landscape plan of the municipality (OPN Loška Dolina (2012)). The main purpose of the thesis is to analyse and compare the basic and detailed purposive usage of the landscape in these two municipalities. The basic purposive usage analysis was made for the complete area of these two municipalities while the detailed purposive usage analysis was made only for the settlements with a refined urban plan. The comparison of the detailed purposive usage was made for the settlements Cerknica, Rakek and Stari trg pri Ložu. The area of the detailed purposive usage of the landscape was converted to the number of residents in a settlement with a refined urban plan.

ZAHVALA

Za pomoč pri izdelavi diplomske naloge se zahvaljujem mentorici doc. dr. Almi Zavodnik Lamovšek, somentorici viš. pred. mag. Mojci Foški ter Mihi Konjarju. Zahvaljujem se tudi gospe Nini Komidar Šraj zaposleni na Občini Loška Dolina, za posredovanje podatkov, ki sem jih potrebovala za izdelavo praktičnega in teoretičnega dela diplomske naloge ter gospe Tamari Klepac Sterle zaposleni na Občini Cerknica, za posredovanje podatkov, ki sem jih uporabila v teoretičnem delu diplomske naloge.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki so mi nudili podporo skozi vsa študijska leta.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	1
2	PREGLED ZAKONODAJE S PODROČJA UREJANJA PROSTORA	2
2.1	Zakonodaja v obdobju od leta 1984 do leta 2002.....	2
2.1.1	Prostorski akti o Zakonu o urejanju prostora (ZUreP) in Zakonu o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN).....	2
2.2	Zakonodaja v obdobju od leta 2002 do 2007.....	4
2.2.1	Prostorski akti po Zakonu o urejanju prostora (ZUreP-1)	4
2.3	Zakonodaja v obdobju od leta 2007 do danes.....	6
2.3.1	Prostorski akti po Zakonu o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt)	6
2.3.2	Namen in vsebina Občinskega prostorskega načrta in Občinskega podrobnega prostorskega načrta po Zakonu o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt)	7
2.4	Predstavitev prostorskih aktov Občine Cerknica v letih 2004 in 2012.....	13
2.4.1	Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana Občine Cerknica	13
2.4.2	Občinski prostorski načrt Občine Cerknica	15
2.5	Predstavitev prostorskih aktov Občine Loška Dolina v letih 1996 in 2012.....	15
2.5.1	Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in družbenega plana Občine Loška Dolina.....	15
2.5.2	Občinski prostorski načrt Občine Loška dolina.....	17
3	METODOLOŠKI PRISTOP	18
3.1	Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na normativne predpise urejanja prostora v različnih obdobjih.....	18
3.2	Topološka ureditev podatkov za potrebe analize namenske rabe prostora.....	19
3.2.1	Pridobitev podatkov	19
3.2.2	Topološka ureditev podatkov v prostorskih aktih.....	19
3.2.3	Ureditev in uskladitev meje občine med obravnavanima prostorskima aktoma občine Cerknica in Loška Dolina	21
3.3	Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte občin .	22

3.3.1	Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte v Občini Cerknica.....	22
3.3.2	Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte Občine Loška Dolina.....	26
4	ANALIZA IN PRIMERJAVA NAMENSKE RABE PROSTORA.....	29
4.1	Predstavitev obravnavanih občin	29
4.1.1	Občina Cerknica.....	29
4.1.2	Občina Loška Dolina.....	31
4.2	Analiza in primerjava osnovne namenske rabe prostora v Občinah Cerknica in Loška Dolina.....	33
4.2.1	Občina Cerknica.....	33
4.2.2	Občina Loška Dolina.....	34
4.3	Analiza in primerjava podrobne namenske rabe prostora za območja naselij Cerknica, Rakek in Stari trg pri Ložu.....	35
4.3.1	Cerknica	35
4.3.2	Rakek	39
4.3.3	Stari trg pri Ložu	43
5	SKLEPNE UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK	47
	VIRI.....	49

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavana prostorska akta PS DDPO in OPN Cerknica (PS DDPO Cerknica, 2004, OPN Cerknica, 2012, Pravilnik, 2003, Pravilnik, 2007).....	23
Preglednica 2: Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavana prostorska akta PS DDPO in OPN Loška Dolina (PS DDPO Loška Dolina, 1996, OPN Loška Dolina, 2012, Pravilnik, 2003, Pravilnik, 2007).....	27
Preglednica 3: Prikaz števila prebivalcev v Občini Cerknica ter naselju Cerknica in Rakek od leta 2002 do 2013 (SURs, 2014)	31
Preglednica 4: Prikaz števila prebivalcev v Občini Loška Dolina in naselju Stari trg pri Ložu od leta 2002 do 2013 (SURs, 2014)	33
Preglednica 5: Primerjava površin kategorij osnovne namenske rabe prostora Občine Cerknica	33
Preglednica 6: Primerjava površin kategorij osnovne namenske rabe prostora Občine Loška Dolina	34
Preglednica 7: Primerjava površin podrobne namenske rabe prostora naselja Cerknica med letom 2004 in 2012	36
Preglednica 8: Prikaz števila prebivalcev v naselju Cerknica v letu 2002 in 2013 (SURs, 2014)	38
Preglednica 9: Prikaz površin kategorij podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Cerknica (PS DDPO Cerknica, 2004, OPN Cerknica, 2012, GURS 2012, SURs 2012).	38
Preglednica 10: Primerjava površin podrobne namenske rabe prostora naselja Rakek med letom 2004 in 2012	39
Preglednica 11: Prikaz števila prebivalcev v naselju Rakek v letu 2002 in 2013 (SURs, 2014).....	42
Preglednica 12: Prikaz površin kategorij podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Rakek (PS DDPO Cerknica, 2004, OPN Cerknica, 2012, GURS 2012, SURs 2012).	42
Preglednica 13: Primerjava površin podrobne namenske rabe prostora naselja Stari trg pri Ložu med letom 1996 in 2012	43
Preglednica 14: Prikaz števila prebivalcev v naselju Stari trg pri Ložu v letu 2002 in 2013 (SURs, 2014).....	45
Preglednica 15: Prikaz površin kategorij podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Stari trg pri Ložu (PS DDPO Loška Dolina, 1996, OPN Loška Dolina, 2012, GURS 2012, SURs 2012).	45

KAZALO SLIK

Slika 1: Prikaz topoloških napak pri pravilu 'Must Not Have Gaps' – sprememba meje parcel (OPN Cerknica, 2012).....	20
Slika 2: Prikaz topoloških napak pri pravilu 'Must Not Overlap' – pripadnost območja določeni parceli (OPN Cerknica, 2012).....	20
Slika 3: Prikaz odstopanja meje med RPE in presečnim območjem med PS DDPO Cerknica in OPN Cerknica	21
Slika 4: Prikaz odstopanja meje med RPE in presečnim območjem med PS DDPO Loška Dolina in OPN Loška Dolina	22
Slika 5: Prikaz Cerkniškega jezera (Občina Cerknica, 2014).....	29
Slika 6: Prikaz lege Občine Cerknica v Sloveniji.....	30
Slika 7: Grb Občine Cerknica.....	30
Slika 8: Prikaz lege občine Loška Dolina v Sloveniji in grb Občine Loška Dolina (Občina Loška Dolina, 2014).....	32

UPORABLJENE KRATICE

DLN	Državni lokacijski načrt
DPN	Državni prostorski načrt
DSPN	Državni strateški prostorski načrt
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije
OLN	Občinski lokacijski načrt
OPN	Občinski prostorski načrt
OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt
OSPN	Občinski strateški prostorski načrt
PIN	Prostorski izvedbeni načrt
Pravilnik 2003	Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov v digitalni obliki
PS DDPO	Prostorske sestavine dolgoročnega in družbenega plana občine
PRO	Prostorski red občine
PRS	Prostorski red Slovenije
PUP	Prostorski ureditveni pogoji
RPN	Regionalni prostorski načrt
RZPR	Regionalna zasnova prostorskega razvoja
SPRO	Strategija prostorskega razvoja občine
SPRS	Strategija prostorskega razvoja Slovenije
UN	Ureditveni načrt
ZN	Zazidalni načrt
ZPNačrt	Zakon o prostorskem načrtovanju
ZSZ	Zakon o stavbnih zemljiščih
ZUN	Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor
ZUreP	Zakon o urejanju prostora iz leta 1984
ZUreP-1	Zakon o urejanju prostora iz leta 2002

1 UVOD

Diplomska naloga temelji na obravnavi prostorskih aktov in urbanističnih zasnov občin Cerknica in Loška Dolina. Primerjali smo podatke o osnovni in podrobni namenski rabi prostora med Odlokom o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana Občine Cerknica oziroma Občine Loška Dolina ter med Občinskim prostorskim načrtom Občine Cerknica oziroma Občine Loška Dolina.

Diplomska naloga je razdeljena na pet poglavij. Prvo poglavje predstavlja uvod, v katerem je predstavljen namen in zgradba diplomske naloge. Drugo poglavje predstavlja zakonodaja s področja urejanja prostora od leta 1984 pa do danes. Podrobno so predstavljeni posamezni prostorski akti zakonov, ki opisujejo namensko rabo prostora na državni in občinski ravni. Na koncu poglavja zakonodaje pa so opredeljeni prostorski akti obravnavanih občin.

V tretjem poglavju je predstavljen metodološki pristop za primerjavo namenske rabe prostora v občini Cerknica in Loška Dolina. Na podlagi Pravilnika o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki (2003) in Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojev za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (2007) je prikazana primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na normativne predpise urejanja prostora. V tem poglavju je predstavljena tudi topološka ureditev podatkov za potrebe analize namenske rabe prostora. Tu je opisana pridobitev podatkov, topološka ureditev podatkov v prostorskih aktih ter določitev meje območja obravnave med obravnavanima prostorskima aktoma občin Cerknica oziroma Loška Dolina. Na koncu poglavja pa je opisana ter prikazana primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte v Občini Cerknica oziroma v Občini Loška Dolina.

Četrto poglavje predstavlja analizo in primerjavo namenske rabe prostora v obravnavanih občinah. Podrobno sta opisani občini Cerknica in Loška Dolina. Predstavljena in prikazana je analiza in primerjava osnovne namenske rabe in podrobne namenske rabe prostora v obravnavanih občinah.

V zadnjem poglavju pa so opisane sklepne ugotovitve in zaključki. Predstavili smo rezultate, ki smo jih pridobili z analizo podatkov obravnavanih občin ter jih ustrezno komentirali.

2 PREGLED ZAKONODAJE S PODROČJA UREJANJA PROSTORA

Prostorski akti so splošni pravni akti, s katerimi država in občine določajo svoj prostorski razvoj. Akti vedno pomenijo določene zahteve, prepovedi in zapovedi v zvezi z ravnanjem s prostorom na določenem območju. Prostorski akti so najpomembnejši instrumenti pri načrtovanju in urejanju prostora. Določajo cilje, ki jih posamezna skupnost želi doseči v prostoru, ter načine in pogoje za dosego teh ciljev. Akti se glede na pristojnost delijo na državne in občinske, po vsebini pa jih delimo na strateške (konceptualne) in izvedbene (normativne) akte.

Strateški akti določajo usmeritve, cilje in zasnove prostorskega razvoja države in posamezne občine ter razporeditev dejavnosti in posegov v prostor na njenem območju. Strateški akti so izhodišče za pripravo izvedbenih aktov. Na podlagi izvedbenega prostorskega akta se pripravi podrobno dokumentacijo za posamičen poseg v prostor in pristopi k pridobitvi upravnih dovoljenj za umestitev posega v prostor. Izvedbeni prostorski akti se delijo na temeljne (splošne) in podrobne izvedbene akte.

Prostorski akti niso instrumenti, ki bi prisilno posegali v obstoječe stanje v prostoru, saj na njihovi podlagi ni mogoče nikogar prisiliti, da na svojem zemljišču karkoli zgradi, spremeni ali opusti dejavnost, ki jo na določenem območju opravlja. Veljajo za načrtovane prostorske ureditve, zato obveznost nastopi, ko lastnik oziroma uporabnik zemljišča nekaj zgradi ali pa razširi obstoječo dejavnost. Prostorski akti so prikazani v obliki besedila ter z numeričnimi in grafičnimi prikazi. Kot splošni pravni akti morajo biti v pisnem in grafičnem izkazu jasni in nedvoumni. (Dekleva in sod., 2011)

2.1 Zakonodaja v obdobju od leta 1984 do leta 2002

2.1.1 Prostorski akti o Zakonu o urejanju prostora (ZUreP) in Zakonu o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN)

V letu 1984 so bili na področju urejanja prostora sprejeti trije zakoni, ki jih je sprejela Skupščina Socialistične Republike Slovenije:

- Zakon o urejanju prostora (ZUreP, 1984),
- Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN, 1984),
- Zakon o stavbnih zemljiščih (ZSZ, 1984).

ZUreP je določal pogoje za varovanje dobrin splošnega pomena in skrb za njihovo smotrno rabo, usmerjanje razvoja dejavnosti v prostoru in njihova prostorska organizacija ter določanje namenske rabe prostora, tako, da je usklajena s prostorskimi možnostmi in družbenimi potrebami.

S planiranjem v prostoru se določijo naloge, ki se nanašajo na varovanje in smotrno rabo dobrin splošnega pomena in na razvoj dejavnosti v prostoru ter se usklajuje namenska raba prostora.

Prostorski akt, s katerim se določa namenska raba prostora na občinski ravni so Prostorske sestavine dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine. (ZUreP, 1984)

ZUN je bil zakon za izvedbo odločitev o graditvi, širitvi in prenovi naselij ter drugih posegih v prostor iz prostorskih sestavin planskih aktov. Določal je dve vrsti prostorskih izvedbenih aktov, prostorske ureditvene pogoje in prostorske izvedbene načrte.

Prostorski ureditveni pogoji (v nadaljevanju PUP) so bili splošni prostorski izvedbeni akti in so predstavljali osnovno izvedbeno prostorsko ureditev. Izdelani so bili za tista območja za katera ni bila predvidena izdelava prostorskih izvedbenih načrtov (v nadaljevanju PIN). PUP so se pripravljali tudi za območja, kjer so bili PIN predvideni, vendar še niso bili izdelani. Podrobneje so se določali urbanistični, oblikovalski in drugi pogoji za posege v prostor ter ukrepi za ohranjanje in razvijanje naravnih in ustvarjenih vrednot.

Prostorski izvedbeni načrti (v nadaljevanju PIN) so bili izvedbeni akti. Z njimi so podrobno določali rešitve v zvezi s predvidenimi prostorskimi ureditvami.

Bile so tri vrste PIN:

- Zazidalni načrti (v nadaljevanju ZN)

Z njimi so se načrtovale predvsem nove gradnje. Pripravljali so se za nova naselja, za posamezna območja znotraj ureditvenih območij naselij ter za turistična in industrijska območja zunaj ureditvenih območij naselij.

- Ureditveni načrt (v nadaljevanju UN)

Z njimi se je načrtovala prenova, dopolnilna gradnja ter komunalna sanacija v ureditvenih območjih naselij in v drugih poselitvenih območjih ter posegi v prostor, ki imajo značaj graditve.

- Lokacijski načrti (v nadaljevanju LN)

Pripravljali so se za posamezne infrastrukturne objekte.

Podrobneje so se določali urbanistični, oblikovalski, gradbeno tehnični, tehnološki in drugi pogoji. (Dekleva in sod., 2011)

2.2 Zakonodaja v obdobju od leta 2002 do 2007

2.2.1 Prostorski akti po Zakonu o urejanju prostora (ZUreP-1)

Zakon o urejanju prostora je bil sprejet v mesecu decembru leta 2002. Združeval je vsebino vseh treh zakonov iz leta 1984. Urejal je prostorsko načrtovanje in uveljavljanje prostorskih ukrepov za izvajanje načrtovanih prostorskih ureditev, zagotavljanje opremljanja zemljišč za gradnjo ter vodenje sistema zbirk prostorskih podatkov. Določal je tudi pogoje za opravljanje dejavnosti prostorskega načrtovanja in določal prekrške v zvezi z urejanjem prostora in opravljanjem dejavnosti prostorskega načrtovanja. Namen urejanja prostora je omogočiti skladen prostorski razvoj z usklajevanjem gospodarskih, družbenih in okoljskih vidikov razvoja. (ZUreP-1, 2002)

Prostorski akti so se glede na namen po ZUreP-1 razvrstijo v dve skupini:

➤ Strateški prostorski akti

Ti določajo predvsem politiko prostorskega razvoja z zasnovi prostorskih ureditev, kot izhodišče za podrobnejše načrtovanje z izvedbenimi prostorskimi akti.

➤ Izvedbeni prostorski akti

Podrobneje določajo rabo prostora in razmestitev dejavnosti v njem, s pogoji in merili za umestitev predvidenih posegov v prostor.

Glede na pristojnost za njihovo pripravo in sprejemanje pa so v ZUreP-1 prostorske akte razvrščeni na:

➤ Državni prostorski akti

Strategija prostorskega razvoja Slovenije (SPRS), prostorski red Slovenije (PRS) in državni lokacijski načrt (DLN).

➤ Skupni prostorski akt

Akt države in občin je regionalna zasnova prostorskega razvoja (RZPR).

➤ Občinski prostorski akti

Strategija prostorskega razvoja občine (SPRO), prostorski red občine (PRO) in občinski lokacijski načrt (OLN).

2.2.1.1 Strateški prostorski akti po Zakonu o urejanju prostora (ZUreP-1)

➤ Strategija prostorskega razvoja Slovenija (SPRS)

Z zakonom je bila opredeljena kot temeljni državni dokument o usmerjanju razvoja v prostoru, ki skupaj z drugimi državnimi razvojnimi dokumenti določa strateške usmeritve razvoja dejavnosti v prostoru in izhodišč za koordinacijo razvojnih politik. Pristojnost za sprejem SPRS ima Državni zbor Republike Slovenije. Določena je bila kot hierarhično najvišji prostorski akt po ZUreP-1.

➤ Prostorski red Slovenije (PRS)

Z njim se določajo temeljna pravila urejanja prostora, predvsem prostorskega načrtovanja na državni, regionalni in lokalni ravni. Njegov namen je bila vzpostavitev primerne ravni in enotnosti prostorskega načrtovanja v državi.

➤ Strategija prostorskega razvoja občine (SPRO)

S SPRO so se določali temeljni cilji in usmeritve prostorskega razvoja občine, zasnova razmestitve dejavnosti v prostoru, zasnova posameznih sistemov lokalnega pomena v prostoru, zasnova razvoja in urejanja naselij ter zasnova razvoja in urejanja krajinskih območij. Določal naj bi tudi program ukrepov kot operativno izhodišče za podrobnejše načrtovanje. Najpomembnejši sestavini sta bili urbanistična in krajinska zasnova. SPRO naj bi bila osnova za prostorsko načrtovanje na ravni pokrajin.

➤ Regionalna zasnova prostorskega razvoja (RZPR)

RZPR je bila nova oblika prostorskega načrtovanja, ki je temeljila na partnerskem odnosu med občino in državo. Z njim je bila vzpostavljena povezava med prostorskim načrtovanjem in razvojnim programiranjem, ki ga določa Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Prostorske ureditve bi se načrtovale do stopnje, kjer bi rešitve in zahteve prevzeli v občinske prostorske akte oziroma kot osnova za pripravo državnih lokacijskih načrtov. Sprejmejo jo z odlokom vse občine, udeležene pri njeni pripravi, predlog pa potrdi vlada. Sprejeta je, ko vlada ugotovi s sklepom, da so jo sprejeli vsi občinski sveti udeleženih občin. (Dekleva in sod., 2011)

2.2.1.2 Izvedbeni prostorski akti po Zakonu o urejanju prostora (ZUreP-1)

➤ Prostorski red občine (PRO)

Je temeljni izvedbeni prostorski akt, ki skupaj s SPRS, PRS in SPRO vzpostavlja obvezni pravni režim rabe prostora in poseganja vanj. Določa območja namenske rabe prostora, pogoje, merila in ukrepe za urejanje prostora ter pripravo občinskih lokacijskih načrtov (OLN).

➤ Občinski lokacijski načrt (OLN)

Nadomeščal je prostorske izvedbene načrte PIN po ZUN. Ker ni bilo razlike v njihovi pravni vsebini in posledicah, pa ni več določal različnih vrst prostorskih izvedbenih načrtov.

Pripravljali so se za načrtovanje infrastrukturnih omrežij za nemoteno delovanje lokalnih gospodarskih služb, za območja s predvidenimi prostorskimi ukrepi ter za območja predvidena za sanacijo, prenovo in širitev naselij. Njegova vsebina je bila podobna vsebini PIN, razlika je bila le v tem, da so se pripravljali za znane investitorje in so imeli določen rok veljavnosti.

2.3 Zakonodaja v obdobju od leta 2007 do danes

2.3.1 Prostorski akti po Zakonu o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt)

ZPNačrt je bil sprejet leta 2007, ki je zamenjal ZUreP-1. Zakon na novo ureja področje prostorskega načrtovanja, opremljanje stavbnih zemljišč ter vzpostavitev in delovanje prostorskega informacijskega sistema. Določa nove vrste in vsebine prostorskih aktov in njihove nove nazive. Prostorski akti se glede na pristojnost razvrščajo na državne, občinske in medobčinske prostorske akte.

➤ Državna prostorska akta

Sem spadata državni strateški prostorski načrt (DSPN) in državni prostorski načrt (DPN);

➤ Občinska prostorska akta

To sta občinski prostorski načrt (OPN) in občinski podrobni prostorski načrt (OPPN), občina pa lahko sprejme strateški del OPN kot samostojen občinski prostorski akt – občinski strateški prostorski načrt (OSPN);

➤ Medobčinski prostorski akt

Sem spada regionalni prostorski načrt (RPN).

ZPNačrt določa državni strateški prostorski načrt (DSPN), za najvišji prostorski akt. Zakon prostorskih aktov ne razvršča na strateške in izvedbene, kot ZUreP-1, temveč jih po vsebini razvrstimo tako, da izvedbene predstavljajo DPN, OPN, OPPN.

Prostorski akti vsebujejo grafični in tekstualni del. Izdelujejo se v digitalni obliki. Arhiviranje in vpogled vanje pa je mogoč tako v digitalni kot analogni obliki. Sprejmejo se z odlokom, DPN pa sprejme vlada z uredbo.

2.3.1.1 Državni prostorski načrti po Zakonu o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt)

Zakon določa na državni ravni dve vrsti prostorskih načrtov: državni strateški prostorski načrt (DSPN) in državni prostorski načrti (DPN).

➤ Državni strateški prostorski načrt (DSPN)

DSPN je prostorski akt s katerim se določijo cilji in izhodišča prostorskega razvoja države in usmeritve za načrtovanje prostorskih ureditev državnega in lokalnega pomena. Na predlog vlade ga sprejme Državni zbor Republike Slovenije.

➤ Državni prostorski načrti (DPN)

Načrtujejo se prostorske ureditve državnega pomena iz DSPN. Z DPN se določajo prostorski izvedbeni pogoji, katere je potrebno upoštevati pri pripravi projektov za pridobitev gradbenih dovoljenj.

2.3.1.2 Občinski prostorski načrti po Zakonu o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt)

➤ Občinski prostorski načrt (OPN)

OPN je prostorski dokument, ki je hkrati strateški in izvedbeni prostorski akt, saj so združene vsebine SPRO in PRO.

OPN ima strateški in izvedbeni del. Strateški del OPN se lahko pripravi tudi kot samostojni akt. Izvedbeni del OPN je pripravljen do take natančnosti, da je na njegovi podlagi mogoče pripraviti projekte za pridobitev gradbenega dovoljenja za posamezne posege.

2.3.1.3 Medobčinski prostorski načrt po Zakonu o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt)

➤ Regionalni prostorski načrt (RPN)

RPN lahko kot neobvezen prostorski akt za načrtovanje prostorskih ureditev sprejme več občin skupaj. Je poseben prostorski akt, ki je namenjen lažji implementaciji regionalnega razvojnega programa.

2.3.2 Namen in vsebina Občinskega prostorskega načrta in Občinskega podrobnega prostorskega načrta po Zakonu o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt)

2.3.2.1 Občinski prostorski načrt (OPN)

OPN je temeljni občinski prostorski dokument, s pomočjo katerega se ob upoštevanju usmeritev iz državnih prostorskih aktov, razvojnih potreb občine in varstvenih zahtev določijo cilji in izhodišča prostorskega razvoja občine, načrtujejo se prostorske ureditve lokalnega pomena ter določijo se pogoji umeščanja objektov in posegov v prostor. Vsebuje strateški in izvedbeni del.

Strateški del Občinskega prostorskega načrta (OPN)

V strateškem delu občina opredeli cilje svojega prostorskega razvoja, na podlagi katerih je mogoče ustrezno usmerjati razvojne procese v prostoru.

Strateški del vsebuje:

- Izhodišča in cilje prostorskega razvoja občine,
- Zasnovo prostorskega razvoja občine,
- Zasnovo gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena,
- Okvirna območja naselij in razpršene poselitve,
- Usmeritve za razvoj poselitve, za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč in prostorskih izvedbenih pogojev.

Izhodišča in cilji prostorskega razvoja občine

Izhodišča se določijo na podlagi ugotovitev, ki izhajajo iz analize stanja, teženj in možnosti prostorskega razvoja v občini in na podlagi razvojnih potreb. Cilji prostorskega razvoja občine pa se določijo na podlagi izhodišč, hierarhično višjih prostorskih aktov, sektorskih dokumentov in skladno s temeljnimi načeli prostorskega razvoja občine.

Zasnova prostorskega razvoja občine

Določi se vizija prostorskega razvoja občine. Določijo se prednostna območja za razvoj poselitve, omrežje naselij z vlogo in funkcijo posameznih naselij, glavne prometne povezave med naselji, urbana naselja in druga pomembna območja za občino.

Zasnova gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena

Določijo in prikažejo se obstoječa in načrtovana območja ter objekti gospodarske javne infrastrukture in načini njihovega povezovanja na obstoječa omrežja in objekte državnega in regionalnega pomena.

Okvirna območja naselij

Določijo se okvirna območja naselij ter območja razpršene gradnje, ki se bodo sanirala na različne načine.

Območja sanacije razpršene gradnje

Določijo se takrat, ko se s sanacijo lahko zagotovi boljša izraba prostora, prenova stavbnega fonda, zadostne javne površine, zadostna opremljenost, izraba komunalne infrastrukture, zmanjšanje vizualne degradacije z oblikovno sanacijo, varstvo vodnih virov, zmanjšanje negativnih virov kulturne dediščine in naravne vrednote. Sanacija naj bi bila predvidena kot vključitev takega območja v načrtovano območje naselja oziroma kot nastanek novega območja.

Območja razpršene poselitve

Poznamo dva tipa poselitve z nizko gostoto razpršeno gradnjo in razpršeno poselitev. Razpršena gradnja predstavlja negativen pojav v prostoru, ker sta značilni neracionalna izraba prostora ter nezadostna komunalna opremljenost, ki jo je treba sanirati.

Usmeritve za razvoj poselitve

Določijo se usmeritve glede razvoja naselja, razvoja in razmestitve dejavnosti, sanacije in prenove razpršene gradnje, ohranjanja poselitve na območjih kjer je razpršena poselitev ter usmeritev urbanističnega oblikovanja naselij.

Pojem *razvoj naselja* vključuje notranji razvoj naselja, prenovo in širitev.

➤ Območja notranjega razvoja naselja

To so površine, kjer se s prenovo, sanacijo oziroma z racionalno rabo zemljišč omogočajo kvalitetnejše bivalne razmere.

➤ Območja prenove naselja

Poznamo območja celovite in delne prenove.

Celovita prenova je kombinacija različnih dejavnosti, s katerimi se poleg prostorskega načrtovanja izboljšajo funkcionalne, tehnične, prostorsko – oblikovalske, bivalne, gospodarske, socialne, kulturne in ekološke razmere na določenem območju. Zagotovi se ohranjanje obstoječih grajenih struktur in oživitve urbanih območij.

Delna prenova pa vključuje manjše površine, katere so razvrednotene zaradi neprimerne rabe ali neustrezne kakovosti bivanja.

➤ Območja širitve naselja

So površine, s katerimi se načrtno usmerja poselitve tam, kjer ni mogoče zagotoviti zadostnih zemljišč s pomočjo prostih zemljišč v naselju. Območja se določijo s pomočjo bilance prostih površin v naselju in koliko površin potrebujemo v obdobju od 10 do 15 let.

Usmeritve za razvoj v krajini

Določijo se območja posameznih dejavnosti, ki so povezane z naravnimi viri.

Usmeritve za razvoj poselitve, za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč in prostorskih izvedbenih pogojev

Določijo se usmeritve in okvirna območja namenske rabe zemljišč.

Strateški del občinskega prostorskega načrta se lahko sprejme kot samostojen prostorski akt - občinski strateški prostorski načrt (OSPN). Za sprejem takega prostorskega akta se po večini odločajo večje občine, manjše občine pa se odločijo za enovit prostorski načrt, ki vsebuje strateški in izvedbeni del.

Izvedbeni del Občinskega prostorskega načrta (OPN)

Opredelijo se vsi normativni pogoji za rabo zemljišč in poseganje v prostor. Izvedbeni del za posamezne enote urejanja prostora, določa:

- Območja namenske rabe prostora,
- Prostorske izvedbene pogoje,
- Območja, za katera je potrebno pripraviti občinski podrobni prostorski načrt (OPPN).

Enota urejanja prostora obsega celotno naselje, del naselja, posamezna prostorska ter funkcionalno zaključena območja v naselju ali zunaj naselij. Določi se na podlagi analize prostora, pri kateri se morajo upoštevati strateške usmeritve, prostorske omejitve ter načrtovane prostorske ureditve. Za vsako enoto se določi namenska raba prostora, prostorski izvedbeni pogoji ter dopustna izraba prostora.

Namenska raba prostora je predpisana raba zemljišč, ki določa namen, za katerega se zemljišče uporablja. Območja osnovne namenske rabe so največkrat navezana na dejansko rabo oziroma na že opredeljene rabe zemljišč. Območja se določijo natančno, tako, da se lahko za vsako parcelo v občini namensko rabo razbere, saj se na njo navezuje možnost gradnje na posamezni parceli. Namenska raba prostora se deli na osnovno namensko rabo in podrobnejšo namensko rabo.

Osnovno namensko rabo delimo v pet kategorij: stavbna, kmetijska, gozdna, vodna in druga zemljišča.

Območja osnovne namenske rabe se delijo na naslednja območja in površine podrobnejše namenske rabe:

- Območja stavbnih zemljišč: območja stanovanj, območja centralnih dejavnosti, območja proizvodnih dejavnosti, posebna območja, območja prometnih površin, območja zelenih površin, območja energetske infrastrukture, območja komunikacijske infrastrukture, območja okoljske infrastrukture, območja za potrebe obrambe v naseljih ter površine razpršene poselitve;
- Območja kmetijskih zemljišč: najboljša kmetijska zemljišča ter druga kmetijska zemljišča;
- Območja gozdnih zemljišč;
- Območja voda: območja površinski voda ter območja vodne infrastrukture;
- Območja drugih zemljišč: območja mineralnih surovin, območja za potrebe obrambe zunaj naselij, območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter ostala območja.

Prostorski izvedbeni pogoji (PIP) pomenijo pravnoformalni okvir za presojo investicijskih namer. So pogoji, ki morajo biti vedno izpolnjeni, da je možno poseganje v prostor. PIP se določijo v vsaki enoti urejanja prostora. Navezujejo se predvsem na pogoje glede namembnosti posegov, njihove lege, velikosti, oblikovanja, parcelacije, priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo, pogoje glede ohranjanja kulturne dediščine, ohranjanja narave, varstva okolja in naravnih dobrin, varstva zdravja ljudi, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter varstva potreb obrambe.

Za posamezno manjše območje znotraj enote urejanja prostora pa lahko OPN določi podrobnejše pogoje, s katerimi se pripravi projekte, ki so podlaga za pridobitev gradbenega dovoljenja. S tem lahko občina podrobneje načrtuje, kljub temu, da ni predvidena priprava OPPN. PIP se določijo tam, kjer je predvidena izdelava OPPN in veljajo do njihovega sprejema.

Dopustna izraba prostora se določi kot razmerje med bruto tlorisnimi površinami vseh objektov v enoti urejanja in površino te enote ali pa med gradbenimi prostorninami vseh objektov in površino enote katera se ureja. Njen namen je preprečitev izrabe prostora tam, kjer bi prišlo do negativnih posledic kakovosti bivanja.

OPN se izdelava v digitalni obliki ter vsebuje tekstualni in grafični del. Predpisana pa je tudi analogna oblika OPN. (Dekleva in sod., 2011)

2.3.2.2 Urbanistični načrt

Urbanistični načrt je nova in edina predpisana strokovna podlaga za pripravo OPN za območja posameznih mest, večjih naselij in drugih urbanih središč. Urbanistični načrt je veljaven inštrument urejanja prostora tudi v drugih državah, ki pa po ZPNačrt nima značaja prostorskega akta. Z namenom, da se zagotovi kvalitetno načrtovanje v pomembnih naseljih ter vzpostavitev njihove prostorske prepoznavnosti se ta inštrument z ZPNačrt ponovno uvaja v prostorsko načrtovanje.

Poleg vsebine, ki jo ZPNačrt določa za strateški in izvedbeni del OPN s pomočjo urbanističnega načrta, pa se določajo:

- območja celovite prenove ter ukrepi in rešitve za prenovo,
- javne površine in drugo javno dobro,
- prometna ureditev in površine za mirujoči promet,
- zelene površine naselja,
- temeljne strukture naselja z oblikovnimi elementi in
- gospodarska javna infrastruktura naselja.

Vsebovati mora vizijo razvoja naselja skupaj s konceptom, na podlagi katere, se določi osnovna razporeditev dejavnosti na območju naselja in smernice za določitev namenske rabe površin v naselju. V urbanističnem načrtu se posebej določijo koncept razvoja naselja, območja prenove ter območja širitve.

Urbanističen načrt se izdelava v konceptualnem in podrobnejšem delu.

➤ Konceptualni del

Določi se generalni koncept razvoja naselja. Vsebuje koncepte posameznih območij, kot so koncept zelenega sistema naselja, koncept prometnega omrežja in javnega potniškega prometa, koncept opremljanja z gospodarsko javno infrastrukturo, koncept urbanističnega in arhitekturnega oblikovanja, lokalni energetske koncept,... S kolikšno natančnostjo in obsegom obdelujemo posamezen koncept pa sta odvisna od pomena in velikosti posameznega urbanega središča v omrežju naselij v občinskem in regionalnem pomenu.

➤ Podrobnejši del

Na osnovi konceptualnega dela, se opredelijo posamezna območja kot so območja notranjega razvoja širitve ter pomembnejša območja javnih in zelenih površin celovite prenove. Za vsa posamezna območja se opredelijo podrobnejša namenska raba, enote urejanja prostora, prometne ureditve, načini komunalnega opremljanja ter elementi urbanističnega in arhitekturnega oblikovanja območij ali

objektov. Določijo se tudi območja, ki se bodo pridobila z javnim urbanistično - arhitekturnem natečajem. (Dekleva in sod., 2011)

2.3.2.3 Občinski podrobni prostorski načrt

S pomočjo OPPN lahko podrobno načrtujemo prostorske ureditve lokalnega pomena na območjih, ki jih določa OPN. Izdelajo pa se lahko tudi, če izdelava z OPN ni bila predvidena in se potreba po izdelavi pokaže šele, ko je bil OPN že sprejet. OPPN je podlaga potrebna za pripravo projektov, za pridobitev gradbenih dovoljenj in nadomešča občinski lokacijski načrt po ZUreP-1.

Z njim se podrobneje določijo:

- območje OPPN,
- arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev,
- območja, za katera se projektne rešitve pridobijo z javnim natečajem,
- načrt parcelacije,
- etapnost izvedbe prostorske ureditve,
- rešitve in ukrepi za celostno ohranjanje kulturne dediščine, za varstvo okolja in naravnih virov ter ohranjanje narave, za obrambo in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ter
- pogoji glede priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo.

Vsebina, obseg in podrobnost strokovnih podlag za pripravo OPPN je odvisna od presoje urbanista – prostorskega načrtovalca. OPPN je izdelan iz grafičnega in tekstualnega dela. Grafični del OPPN je sestavljen iz posameznih grafičnih načrtov prikazanih na geodetskih načrtih v merilu 1:5.000 in 1:500.

2.4 Predstavitev prostorskih aktov Občine Cerknica v letih 2004 in 2012

2.4.1 Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana Občine Cerknica

Občinski svet občine Cerknica je na 10. seji dne 15.7.2004 sprejel Odlok o prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana Občine Cerknica. Ta odlok ureja spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in družbenega plana Občine Cerknica za obdobje 1986-2000, dopolnjenega dne 24.10.1996.

Prostorske sestavine dolgoročnega in družbenega plana sestavljajo tekstualni in grafični del, ki vsebuje tematske publikacijske karte, kartografski del, urbanistično zasnovo naselja Rakek in Cerknice,

ureditvena območja drugih naselij, kartografsko dokumentacijo k planu in programske zasnove več območij za poselitev, vse v predpisanih merilih in obsegu.

Razvoj dejavnosti in raba prostora v občini Cerknica, kateri sledi neprekinjenost prostorskega urejanja predvsem tam, kjer kakovost prostorske ureditve dajejo identiteto naseljem kot celoti ter posameznim predelom. Kakovostne rešitve iz veljavnih urbanističnih dokumentov so podlaga za razporeditev novih ali ohranitev starih dejavnosti. Različnim načinom zazidanosti in urbanistični zgrajenosti posameznih območij je potrebno prilagoditi nove prostorske ureditve - tako v strukturnem kot oblikovnem smislu.

Dolgoročni plan določa usmeritve za razvoj celotnega območja občine. Območje občine Cerknica je razdeljeno na štiri gravitacijska območja (makrocelote) Cerknica, Rakek, Jezerski del in Hriboviti del. Dolgoročni plan občine Cerknica upošteva dejansko in načrtovano namensko rabo zemljišč znotraj območja občine. Izhaja iz načela varovanja obstoječih namenskih rab izven ureditvenih območij naselij ter podrobneje določa namensko rabo poselitve znotraj dveh urbanističnih zasnov. Na območju občine Cerknica sta torej opredeljeni dve urbanistični zasnovi s katerima se določa namensko rabo zemljišč v ureditvenem območju občine, (Cerknica in Rakek) organizacijo dejavnosti in oblikovne pogoje za urejanje prostora.

Občina Cerknica je imela izdelano urbanistično zasnovo, ki je obsegala le urbanistično zasnovo naselja Cerknica. Analiza možnosti dolgoročnega razvoja pa je kazala, na potrebo kompleksnejše obravnave širšega poselitvenega območja, zato je obseg povečan z vključitvijo naselja Begunje na severu ter smiselno zaokrožitvijo prostorskih vrzeli v območju za poselitev.

Ureditveno območje urbanistične zasnove vključuje naselje Cerknico in Begunje pri Cerknici z mešanimi ter razvojno perspektivnimi območji. Meja zasnove poteka po zunanjih obodih ter opredeljuje območje širitve obeh naselij in vključuje vmesna območja, ki so zaradi svojih značilnosti interesantna za dolgoročni razvoj naselja. Pri načrtovanju so upoštevane izrazite naravne ločnice v prostoru ter meje sprememb namenskih rab. Razvojne površine Cerknice so razdeljene na posamezne prostorske celote ter v skladu s prevladujočo namembnostjo na specifična podobmočja. Za urbanistično zasnovo Cerknica sta določeni dve prostorski celoti in sicer Cerknica (CE) in Begunje (BE), ki se delita na posamezna podobmočja.

Ureditveno območje Urbanistične zasnove Rakek obsega naselje Rakek (RA) in Podskrajnik (PO) ter posamezna podobmočja. V urbanistično zasnovo so vključene tudi novo opredeljene površine za razvoj poselitve med naseljema. Dolgoročen razvoj naselja Rakek je načrtovan s širitvijo stavbnih zemljišč vzhodnega dela naselja v smeri proti nekdanji vojašnici. Rakek po številu prebivalcev, indeksu rasti prebivalstva, ugodni legi, v bližini priključka na avtocesto, po populacijskem zaledju in

po opremljenosti z oskrbnimi dejavnostmi predstavlja v omrežju naselij občine Cerknica pomembno lokalno središče. Povezava z naseljem Podskrajnik v enotno urbanistično zasnovo ga v tem smislu še krepí. (PS DDPO Cerknica, 2004)

2.4.2 Občinski prostorski načrt Občine Cerknica

Občinski svet Občine Cerknica je na svoji redni seji sprejel Odlok o Občinskem prostorskem načrtu občine Cerknica dne 31.5.2012, ki je bil dopolnjen dne 27.6.2013.

Odlok določa, da je celotno območje občine razdeljeno na enote urejanja prostora, ki se ponekod delijo še na manjša območja. Posamezna EUP oziroma podEUP je zaključeno območje, za katero so določeni namenska raba prostora, prostorski izvedbeni pogoji in obveznost izdelave OPPN. Območja namenske rabe prostora so razdeljena na vrste območij osnovne in podrobnejše namenske rabe prostora.

V OPN so določeni prostorski izvedbeni pogoji, ki se nanašajo na posamezna območja urejanja prostora ter prostorski izvedbeni pogoji na območjih predvidenih OPPN.

V odloku je predvidena izdelava OPPN za območje naselij Bločice z oznako, Bloška polica, Dolnje Jezero, Gornje Jezero, Grahovo, Lipsenj, Martinjak, Žerovnica, Cerknica, Podskrajnik, Rakek, Unec, Rakov Škocjan, Begunje pri Cerknici, Bezuljak, Cajnarje. Za posamezne EUP oziroma podEUP, ki so zgoraj navedeni in za katere je predvidena izdelava OPPN, je potrebno upoštevati tudi dodatne usmeritve določene v tem odloku. (OPN Cerknica, 2012)

2.5 Predstavitev prostorskih aktov Občine Loška Dolina v letih 1996 in 2012

2.5.1 Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in družbenega plana Občine Loška Dolina

Občinski svet Občine Loška Dolina je na svoji redni seji dne 26.9.1996 sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin Dolgoročnega plana Občine Cerknica za obdobje od leta 1986 do leta 2000, dopolnjenega 1990 in Srednjeročnega družbenega plana Občine Cerknica za obdobje od leta 1986 do leta 1990 za območje Občine Loška Dolina v nadaljevanju Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in družbenega plana Občine Loška Dolina.

Občina Loška Dolina je novo nastala občina, saj se je odcepila od Občine Cerknica.

Prostorski plan Občine Loška Dolina je prevzel večino elementov nekdanjega skupnega plana Občine Cerknica, tako vsebinsko kot oblikovno za območje nove Občine Loška Dolina. V času reorganizacije občin, konec leta 1994 je bil plan izdelan do faze osnutka. Planu so bile dodane le vsebine, ki se nanašajo na definicijo občinskega središča, razširitev dveh območij za agrooperacije, širitev naselja Velike Bloke in Zahrib.

Odlok določa, da imajo vsa naselja v Občini Loška Dolina ureditvena območja in zanje veljajo določila PUP-a.

Tako je občina razdeljena na 9 ureditvenih enot:

- ST 1 Dolina Iške in Zale
- ST2 Bloška planota
- ST3 Bloška planota – ob Bloščici
- ST4 Nova vas
- ST5 Loška dolina – odprti prostor
- ST6 Loška dolina – Obrh
- ST7 Lož – Stari trg
- ST8 Graščinski kompleks Snežnik
- ST9 Snežnik

Da bo razvoj celotnega območja Občine Loška Dolina zagotovitev družbeno in gospodarsko smotnih prostorskih organizacij proizvodnje, storitev oskrbe, bivanja in drugih dejavnosti ter zagotavljanja boljšega družbenega standarda enakomernejši, odlok določa razvoj posameznih tipov naselij, kot pomembne nosilce družbenega in gospodarskega razvoja.

Ta so:

- središče občinskega prostora: Stari trg,
- pomembnejša lokalna središča: Nova vas.

Ostala naselja v občini pa imajo pretežno ruralen značaj, saj zaradi bližine centrov izgubljajo svojo funkcijo. Dolgoročni razvoj mora za ta naselja upoštevati razvoj kmetijstva in gozdarstva in na osnovi teh dejavnosti razvijati turizem in drobno gospodarstvo.

V odloku je določeno, da se razvoj naselij in območij s poudarjenimi centralnimi in turističnimi funkcijami usmerja z urbanističnimi zasnovami naselij in območij. Navedene so tudi urbanistične zasnove v naseljih Lož, Stari trg in Nova vas, vendar urbanistična zasnova je bila izvedena samo za naselje Stari trg. (PS DDPO Loška Dolina, 1996)

2.5.2 Občinski prostorski načrt Občine Loška dolina

Občinski svet Občine Loška Dolina je na svoji redni seji sprejel Odlok o Občinskem prostorskem načrtu občine Cerknica dne 6.9.2012.

V Odloku je določeno, da je celotno območje občine razdeljeno na enote urejanja prostora. Vsaka enota urejanja prostora ima predpisano vrsto namenske rabe prostora ter prostorske izvedbene pogoje. Določeni so tudi prostorski izvedbeni pogoji na območjih predvidenih OPPN.

Prostorski izvedbeni pogoji so razdeljeni na:

- splošne prostorske izvedbene pogoje,
- podrobne prostorske izvedbene pogoje in
- posebne prostorske izvedbene pogoje za posamezne enote urejanja prostora.

Splošni prostorski izvedbeni pogoji se uporabljajo v vseh enotah urejanja prostora razen, če je s podrobnimi ali posebnimi prostorskimi izvedbenimi pogoji določeno drugače.

Podrobni prostorski izvedbeni pogoji dopolnjujejo ali spreminjajo splošne prostorske izvedbene pogoje po posameznih vrstah namenske rabe.

Posebni prostorski izvedbeni pogoji dopolnjujejo ali spreminjajo splošne oziroma podrobne prostorske izvedbene pogoje. V primeru, če so posebni prostorski izvedbeni pogoji drugačni od splošnih ali podrobnih, veljajo posebni pogoji.

Odlok določa, da se prostorske enote delijo na prostorske enote stavbnih zemljišč (BA, BP, DA, DP, IV, KL, KN, KO, LO, MA, NA, PC, PG, PL, SA, PU, ST, VH, VI, VR, ŠM), posebno enoto urejanja prostora (G8) in na enote odprtega prostora izven naselij, vključno s stavbnimi zemljišči razpršene poselitve in stavbišči objektov razpršene gradnje (KE 1, KE 2, KE 3, KE4/a, KE4/b, KE4/c, KE5/a, KE5/b in KE6).

Predvidena je izdelava OPPN za območje naselij Nadlesk, Stari trg pri Ložu, Šmarata, Vrhnika. (OPN Loška Dolina, 2012)

3 METODOLOŠKI PRISTOP

3.1 Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na normativne predpise urejanja prostora v različnih obdobjih

Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki je bil sprejet leta 2003. S tem pravilnikom se je določal način priprave prostorskih sestavin občinskega dolgoročnega plana za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in prostorskih sestavin srednjeročnega družbenega plana za obdobje od 1986 do leta 1990. Občina je lahko posamezna območja namenske rabe prostora opredelila podrobneje. Namen pravilnika (Pravilnik 2003) je bila pretvorba iz analogne oblike prostorskih aktov v digitalno obliko.

Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt, 2007) je leta 2007 sprejel Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij. Ta pravilnik določa novo razdelitev kategorij podrobnejše namenske rabe prostora skladno z ustreznimi barvami.

Primerjavo kategorij namenske rabe prostora smo izvedli s pomočjo obeh pravilnikov Pravilnik (2003) in Pravilnik OPN (2007). Primerjavo smo uskladili glede na Pravilnik OPN (2007), vendar več površin podrobnejše namenske rabe prostora določa Pravilnik (2003). Samo primerjavo smo izvedli tako, da smo posamezni površini podrobne namenske rabe prostora Pravilnika (2003) določili ustrezno površino podrobnejše namenske rabe prostora Pravilnika OPN (2007). Pri obeh že prej omenjenih pravilnikih, pa smo morali biti pozorni pri razvrščanju in usklajevanju površin podrobnejše namenske rabe prostora z območjem podrobnejše namenske rabe prostora. Za primerjalno analizo smo uporabili preglednico, ki sta jo izdelali študentki Nina Kerpan in Tina Fink, za potrebe izdelave svoje diplomske naloge na temo Analiza sprememb namenske rabe prostora glede na izbrane kazalnike na primeru svojih občin v izbranem časovnem obdobju.

Preglednica vsebuje pet osnovnih namenski rab: območja stavbnih zemljišč, območja kmetijskih zemljišč, območja gozdnih zemljišč, območja voda in območja drugih zemljišč, ta pa se delijo na ustrezne podkategorije.

3.2 Topološka ureditev podatkov za potrebe analize namenske rabe prostora

3.2.1 Pridobitev podatkov

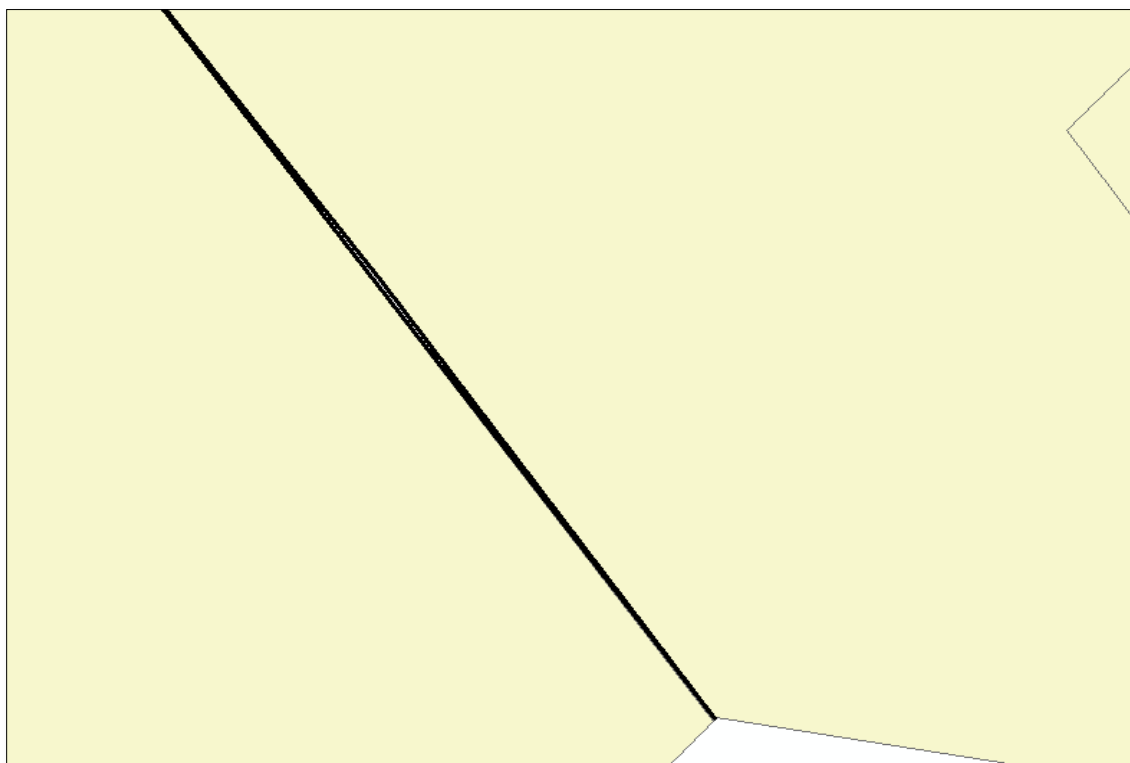
Za analizo namenske rabe prostora smo pridobili naslednje podatke:

- Izvedbeni del OPN občine (*.shp oblika);
- Izvedbeni del PS DDPO občine (*.shp oblika);
- Državni ortofoto za območje občine (DOF);
- Zemljiškokatastrski prikaz za območje občin;
- Statistične podatke o številu prebivalcev v občini Cerknica in Loška Dolina;
- Urbanistična zasnova občine Cerknica (*.shp oblika);
- Urbanistična zasnova občine Loška Dolina (analogna oblika).

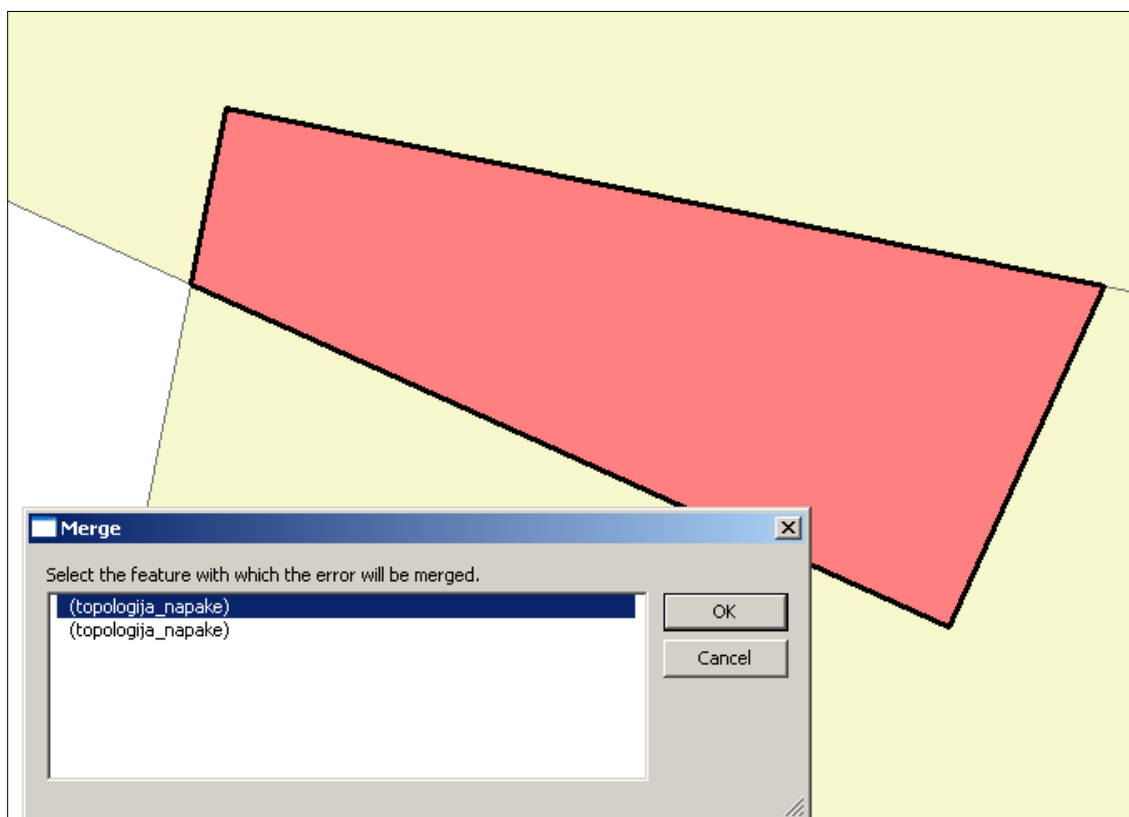
3.2.2 Topološka ureditev podatkov v prostorskih aktih

Pred izdelavo analiz moramo najprej preveriti topološko pravilnost predhodno pridobljenih vektorskih podatkov s pomočjo programskega orodja ArcGis 10.2. Če vektorskih podatkov ne bi predhodno popravili, ne bi imeli pravih podatkov za nadaljnjo obdelavo in posledično bi dobili napačne rezultate analize. Izračunali bi napačne površine občin med obravnavanima aktoma in prav tako bi dobili napačne površine namenske rabe prostora.

Ko smo preverili topološko pravilnost vektorskih podatkov smo začeli z izdelavo topologije. Izdelali smo jo v ArcCatalogu. Nastavili smo pravili topologije 'Must Not Overlap' in 'Must Not Have Gaps' za vsak podatkovni sloj. Topologijo smo nato uvozili v ArcMap. Po izdelani topologiji smo pravilnost na novo izdelanih topoloških odnosov preverili v podatkovnem sloju v zavihku Errors, ki prikaže število odkritih napak z ukazom Generate Summary. Pri pravilu 'Must Not Have Gaps' smo napake odpravili z ukazom 'Topology Edit Tool', ki omogoča spremembo meje okoliških parcel in s tem zapolnitev luknje ter z ukazom 'Mark as Exception' s katerim smo popravili napake pri zunanjih mejah vektorskih podatkov, kljub temu, da to niso napake. Pri pravilu 'Must Not Overlap' pa smo napake odpravili z ukazom 'Marge', s katerim določimo h kateri parceli območje napake pripada. Ko smo odpravili vse napake, smo izračunali grafične površine vseh parcel, ki so se zaradi popravkov spremenile.

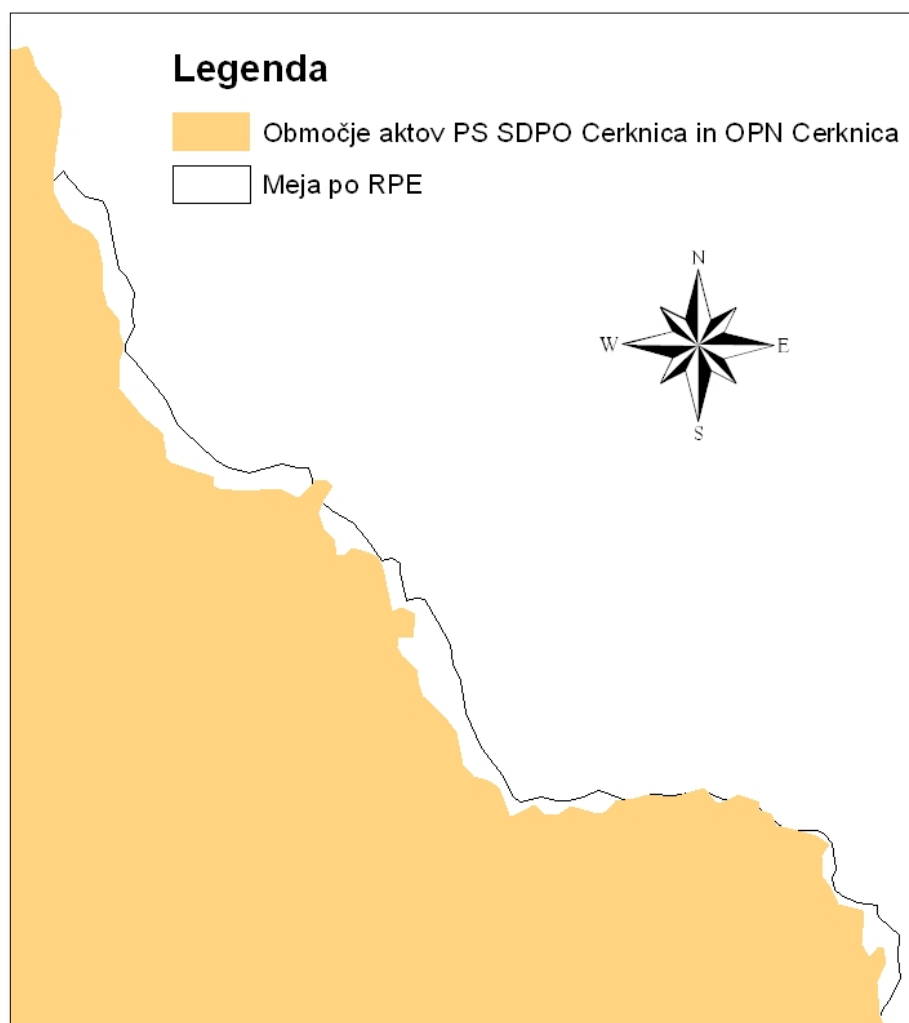
Slika 1: Prikaz topoloških napak pri pravilu 'Must Not Have Gaps' – sprememba meje parcel (OPN Cerknica, 2012).

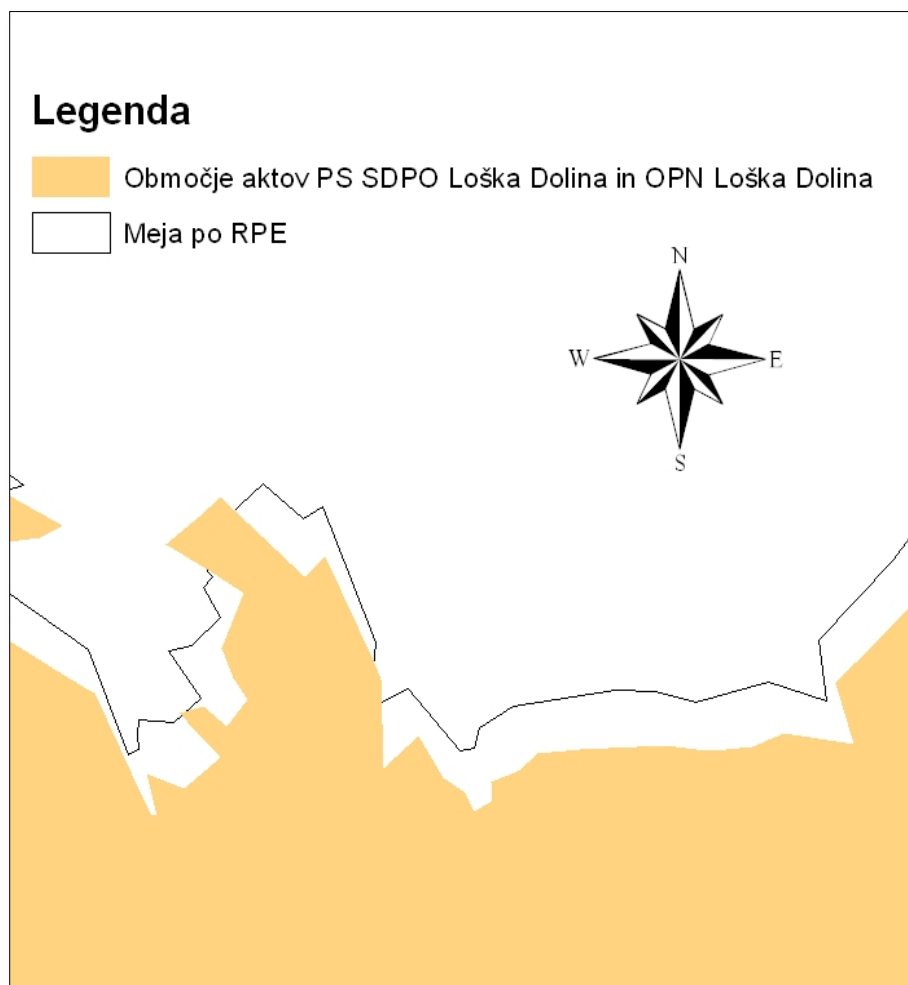
Slika 2: Prikaz topoloških napak pri pravilu 'Must Not Overlap' – pripadnost območja določeni parceli (OPN Cerknica, 2012).

3.2.3 Ureditev in uskladitev meje občine med obravnavanima prostorskima aktoma občine Cerknica in Loška Dolina

Ko smo topološko uredili podatke v prostorskih aktih smo nadaljevali z ureditvijo mej na obravnavanem območju. Meje posameznih prostorskih aktov se ne ujemajo z mejo občine iz registra prostorskih enot (RPE). Da smo dobili območje obravnave, smo določili presečno območje med planoma OPN in PS DDPO občine. Za določitev preseka med planoma smo uporabili ukaz 'Intersect'. Nato pa obrezali vsak plan na velikost presečnega območja. To smo izvedli s pomočjo ukaza 'Clip'.

Slika 3: Prikaz odstopanja meje med RPE in presečnim območjem med PS DDPO Cerknica in OPN Cerknica.

Slika 4: Prikaz odstopanja meje med RPE in presečnim območjem med PS DDPO Loška Dolina in OPN Loška Dolina.

3.3 Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte občin

Za primerjavo kategorij namenske rabe prostora smo si pomagali s primerjavo med Pravilnikom OPN (2007) in Pravilnikom (2003), ki se nahaja v prilogi A.

3.3.1 Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte v Občini Cerknica

Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte v Občini Cerknica je potekala med Dolgoročnim in družbenim planom za obdobje od leta 1986 do leta 2000, dopolnjenega leta 1996 ter sprejetega leta 2004 in Občinskim prostorskim načrtom Občine Cerknica, ki je bil sprejet leta 2012.

Preglednica 1 prikazuje kategorije osnovne namenske rabe prostora PS DDPO in podrobne namenske rabe prostora OPN v Občini Cerknica.

Osnovna namenska raba je izdelana za celotno območje Občine Cerknica, podrobna namenska raba prostora pa je izdelana za območje, ki vsebuje urbanistično zasnovo. V Občini Cerknica je bila urbanistična zasnova narejena za naselji Cerknica in Rakek.

Iz Preglednice 1 je razvidno, da OPN Cerknica (2012) podrobneje razdeli območja podrobnejše namenske rabe prostora in sicer območja stanovanj, območja centralnih dejavnosti, območja proizvodnih dejavnosti, posebna območja, območja zelenih površin, območja prometnih površin, območja površinskih voda ter območja mineralnih surovin.

PS DDPO Cerknica (2004) podrobneje razdeli območja podrobnejše namenske rabe prostora na območja stanovanj, območja javne infrastrukture, mešana območja, območja proizvodnih dejavnosti, območja javne infrastrukture, območja športno rekreacijskih in zelenih površin, območja prometne infrastrukture, območja energetske infrastrukture, območja komunalne in okoljske infrastrukture, območja kmetijskih zemljišč ter na območja mineralnih surovin. Ker PS DDPO Cerknica (2004) ni imel sloja vode smo iz OPN Cerknica (2012) uvozili območja voda.

Preglednica 1: Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavana prostorska akta PS DDPO in OPN Cerknica (PS DDPO Cerknica, 2004, OPN Cerknica, 2012, Pravilnik, 2003, Pravilnik, 2007).

Pravilnik (2007), OPN Cerknica (2012)		Pravilnik (2003), PS DDPO Cerknica (2004)	
I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ			
Območja podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora		Območja podrobnejše namenske rabe prostora
1. območja stanovanj S	1.1 stanovanjske površine SS	1.1 območja eno in dvo stanovanjskih stavb SE	1. območja stanovanj S
	1.2 stanovanjske površine za posebne namene SB	1.2 območja večstanovanjskih stavb SV	
	1.3 površine podeželskega naselja SK	1.3 stanovanjska območja za posebne namene SS	
	1.4 površine počitniških hiš SP	1.5 stanovanjska območja s kmetijskimi gospodarstvi SK	

Preglednica 1 se nadaljuje na naslednji strani ...

... nadaljevanje Preglednice 1

Pravilnik (2007), OPN Cerknica (2012)		Pravilnik (2003), PS SDPO Cerknica (2004)	
Območja podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora		Območja podrobnejše namenske rabe prostora
2. območja centralnih dejavnosti C	2.1 osrednja območja centralnih dejavnosti CU	3.1 območja vzgoje in izobraževanja DI	3. območja javne infrastrukture D
		3.3 območja zdravstva DZ	
		3.6 območja javne uprave DU	
		3.7 območja čaščenja in opravljanja verskih dejavnosti DC	
		4.1 območja urbanih središč MS	4. mešana območja M
		4.2 območja storitvenih, proizvodnih in trgovskih dejavnosti MP	
	2.2 druga območja centralnih dejavnosti CD		3. območja javne infrastrukture D
3. območja proizvodnih dejavnosti I	3.2 gospodarske cone IG	2.1 industrijska območja PI	2. območja proizvodnih dejavnosti P
	3.3 površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo IK	2.2 druga proizvodna območja PD	
4. posebna območja B	4.1 površine za turizem BT	4.4 turistična območja z nastanitvijo MT	4. mešana območja M
	4.2 površine drugih območij BD	3.2 območja za šport DS	

Preglednica 1 se nadaljuje na naslednji strani ...

... nadaljevanje Preglednice 1

Pravilnik (2007), OPN Cerknica (2012)		Pravilnik (2003), PS SDPO Cerknica (2004)	
Območja podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora		Območja podrobnejše namenske rabe prostora
5. območje zelenih površin Z	5.1 površine za oddih, rekreacijo in šport ZS	5.1 območja za šport in rekreacijo ZS	5. območja športno rekreacijskih in zelenih površin Z
	5.4 druge urejene zelene površine ZD	5.2 parki ZP	
	5.5 pokopališča ZK	5.4 pokopališča ZK	
6. območja prometnih površin P	6.1 površine cest PC	6.4 območja prometnih površin izven vozišča IP	6. območja prometne infrastrukture I
	6.2 površine železnic PŽ	6.8 območja pristanišč IR	
	6.6 ostale prometne površine PO		
8. območja energetske infrastrukture E		8.1 območja za oskrbo z električno energijo EE	8. območja energetske infrastrukture E
9. območja okoljske infrastrukture O		9.1 območja za oskrbo z vodo OV	9. območja komunalne in okoljske infrastrukture O
		9.3 območja za čiščenje voda OC	
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ			
1. najboljša kmetijska zemljišča K1		12.1 območja intenzivne kmetijske proizvodnje KI	12. območja kmetijskih zemljišč
2. druga kmetijska zemljišča K2			
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ			
1. gozdno zemljišče G			13. območja gozdov G

Preglednica 1 se nadaljuje na naslednji strani ...

... nadaljevanje Preglednice 1

Pravilnik (2007), OPN Cerknica (2012)		Pravilnik (2003), PS SDPO Cerknica (2004)	
Območja podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora		Območja podrobnejše namenske rabe prostora
IV. OBMOČJA VODA			
1. površinske vode V	1.1 celinske vode VC	10.1 vodna zemljišča celinskih voda	10. območja površinskih voda
V. OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ			
1. Območja mineralnih surovin L	1.1 površine nadzemnega pridobivalnega prostora LN	11.1 območja nadzemnega pridobivalnega prostora LN	11. območja mineralnih surovin L
3. območja za potrebe obrambe zunaj naselij f		/	14. območja za potrebe obrambe OB

3.3.2 Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte Občine Loška Dolina

Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte v Občini Loška Dolina je potekala med Dolgoročnim planom Občine Cerknica za obdobje od leta 1986 do leta 2000, dopolnjenega 1990 in Srednjeročnega družbenega plana Občine Cerknica za obdobje od leta 1986 do leta 1990 za območje Občine Loška Dolina, ki je bil sprejet leta 1996 ter med Občinskim prostorskim načrtom sprejetim leta 2012.

Preglednica 2 prikazuje kategorije osnovne namenske rabe prostora PS DDPO (1996) in podrobne namenske rabe prostora OPN (2012) v Občini Loška Dolina. Kot je navedeno (Občina Cerknica) se osnovna namenska raba izdelava za celotno območje Občine Loška Dolina, medtem ko podrobna namenska raba prostora pa le za območje, za katero je izdelana urbanistična zasnova. Za Občino Loška Dolina je bila urbanistična zasnova izdelana za naselje Stari trg. Urbanistično zasnovo smo pridobili v analogni obliki ter jo s pomočjo programskega orodja ArcMap vektorizirali. Iz Preglednice 2 je razvidno, da OPN Loška Dolina (2012) podrobneje razdeli območja podrobnejše namenske rabe prostora in sicer na območja stanovanj, območja centralnih dejavnosti, območja proizvodnih dejavnosti, posebna območja, območja zelenih površin, območja prometnih površin ter na območja površinskih voda. PS DDPO (1996) podrobneje ne deli območij podrobnejše namenske rabe prostora, zato se območja poenotijo v območja podrobnejše namenske rabe prostora v skladu s Pravilnikom (2007). PS DDPO (1996) podrobneje razdeli območja samo pri območjih površinskih voda, ki smo jih uvozili iz OPN (2012).

Preglednica 2: Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavana prostorska akta PS DDPO in OPN Loška Dolina (PS DDPO Loška Dolina, 1996, OPN Loška Dolina, 2012, Pravilnik, 2003, Pravilnik, 2007).

Pravilnik (2007), OPN Loška Dolina (2012)		Pravilnik (2003), PS DDPO Loška Dolina (1996)	
I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ			
Območja podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora		Območja podrobnejše namenske rabe prostora
1. območja stanovanj S	1.1 stanovanjske površine SS		1. območja stanovanj S
	1.3 površine podeželskega naselja SK		
2. območja centralnih dejavnosti C	2.1 osrednja območja centralnih dejavnosti CU	/	3. območja javne infrastrukture D
		/	4. mešana območja M
	2.2 druga območja centralnih dejavnosti CD	/	3. območja javne infrastrukture D
3. območja proizvodnih dejavnosti I	3.1 površine za industrijo IP		2. območja proizvodnih dejavnosti P
	3.2 gospodarske cone IG		
	3.3 površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo IK		
4. posebna območja B	4.1 površine za turizem BT		4. mešana območja M
5. območje zelenih površin Z	5.1 površine za oddih, rekreacijo in šport ZS		5. območja športno rekreacijskih in zelenih površin
	5.2 parki Z		
	5.4 druge urejene zelene površine ZD		
	5.5 pokopališča ZK		

Preglednica 2 se nadaljuje na naslednji strani ...

... nadaljevanje Preglednice 2

Pravilnik (2007), OPN Loška Dolina (2012)		Pravilnik (2003), PS SDPO Loška Dolina (1996)	
Območja podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora		Območja podrobnejše namenske rabe prostora
6. območja prometnih površin P	6.1 površine cest PC		6. območja prometne infrastrukture I
	6.6 ostale prometne površine PO		
9. območja okoljske infrastrukture O		/	9. območja komunalne in okoljske infrastrukture O
		/	
11. površine razpršene poselitve A		/	R
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ			
1. najboljša kmetijska zemljišča K1			12. območja kmetijskih zemljišč
2. druga kmetijska zemljišča K2			
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ			
1. gozdno zemljišče G			13. območja gozdov G
IV. OBMOČJA VODA			
1. površinske vode V	1.1 celinske vode VC	10.1 vodna zemljišča celinskih voda V	10. območja površinskih voda V
V. OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ			
4. ostala območja OO		/	

4 ANALIZA IN PRIMERJAVA NAMENSKE RABE PROSTORA

4.1 Predstavitev obravnavanih občin

V diplomski nalogi sta predstavljeni dve občini in sicer Občina Cerknica in Loška Dolina.

4.1.1 Občina Cerknica

Občina Cerknica zavzema osrednje predele Notranjske. Meri 241 km² in ima 11. 181 prebivalcev, ki živijo v 65 manjših naseljih. Občini pravimo tudi "Krpanova dežela". Cerknica je mesto, ki je upravno, gospodarsko kot tudi kulturno središče občine z zanimivim starim mestnim jedrom, katerega predstavlja trg s cerkvijo, ki je nastal okrog nekdanjih protiturških taborov. Cerkniški tabor je eden največjih in najmočnejših utrjenih taborskih kompleksov na slovenskem. Občina Cerknica je najbolj znana po največjem slovenskem presihajočem Cerkniškem jezeru. Jezero nastaja in izginja na kraškem polju ter obdaja 10 vasi, ki so razporejene okrog njega. Nastajanje jezera in prikaz delovanja številnih požiralnikov, si lahko ogledamo v muzeju Jezerski hram, kjer je razstavljena maketa. Ogledamo pa si ga lahko tudi iz lojtrnika, s katerim se zapeljemo po samem polju in okoliških vaseh.

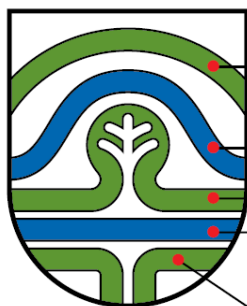
Slika 5: Prikaz Cerkniškega jezera (Občina Cerknica, 2014).

Poleg Cerkniškega jezera ima občina tudi Krajinski park Rakov Škocjan. Park ponuja sprehod po gozdni učni poti ter odkriva Mali in Veliki naravni most, potok Rak in številne druge kraške posebnosti. Ob potoku Cerkniščica proti severu, nas pot vodi v deželo Menišijo. Na vzhodu Krpanove dežele leži vas Grahovo, stara Fužina, Žerovnica. V občini je poleg lesne, kovinske, gradbeniške ter gozdne industrije in obrti, kmetijstvo še vedno pomembna gospodarska dejavnost. Cerkniška občina pa zagotovo najbolj zaživi takrat, ko se po njenih ulicah v sprevedu sprehodijo znamenite pustne maske.

Slika 6: Prikaz lege Občine Cerknica v Sloveniji.

Občina Cerknica je leta 2009 vzpostavila novo grafično podobo občine. Oba simbola, tako občinska zastava kot občinski grb sta bila prvotno izbrana preko javnega natečaja v začetku 80. let prejšnjega stoletja. Vendar njuna uporaba, pojavnost in umestitev v grafično podobo ni bila nikoli določena. Uporaba simbolov, še posebej grba je bila prepuščena vsakič in vsakomur znova. Pojavile so se tudi tehnične težave, saj je bila zasnova določena v tiskarskih sistemih, ki že dolgo časa niso več v uporabi. Zato so cerkniški svetniki na seji občinskega sveta 16.4.2009 sprejeli Odlok o grbu in zastavi. (Občina Cerknica, 2014)

Polkrožna zelena črta predstavlja hribe v širšem zaledju Cerknškega jezera. Črta se krivi in odpira navzgor ter tako izžareva pretok energije.

To je modra ukrivljena črta, ki ponazarja kroženje oziroma pretok vode ter pretok pozitivne energije. Obe dinamični črti predstavljata uravnoreženo nasprotje spodnjima statičnima črtama.

Osrednji motiv grba je zelena črta, ki v sredini zraste v list oziroma v drevo in predstavlja bogato vegetacijo. Ta motiv ponazarja notranjske gozdove, travnike ter simbolizira rast.

Pod osrednjim motivom grba pa je modra črta, ki ponazarja vodo – jezero ter simbolizira mir in tišino.

Na dnu grba pa sta dve zeleni zaobljeno lomljeni črti, ki predstavljata:

- a) presihajoče jezero s svojimi ponori in jamami,
- b) travnike, ki jih del leta prekriva jezerska voda in
- c) zrcalno podobo drevesa, ki raste ob vodi.

Slika 7: Grb Občine Cerknica
(Povzetek priročnika za uporabo celostne grafične podobe Občina Cerknica, 2009).

Preglednica 3: Prikaz števila prebivalcev v Občini Cerknica ter naselju Cerknica in Rakek od leta 2002 do 2013 (SURs, 2014).

Leto	2002	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Občina Cerknica	10284	11006	11127	11192	11310	11350	11268
Naselje Cerknica	3532	3790	3847	3889	3948	3942	3924
Naselje Rakek	1958	2112	2152	2147	2170	2182	2163

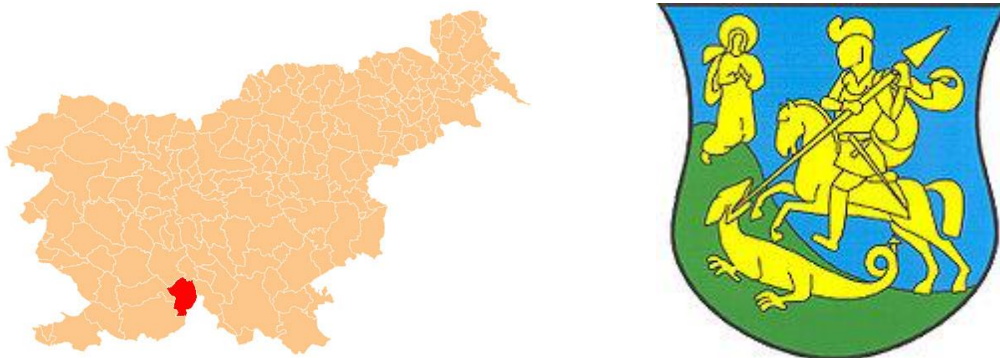
Preglednica 3 prikazuje število prebivalcev v občini Cerknica ter naselju Cerknica in Rakek od leta 2002 do leta 2013. Iz statističnih podatkov je mogoče razbrati, da je bilo leta 2012 v občini 11.350 prebivalcev od tega 5737 moških in 5613 žensk. Naravna prirast znaša 0,2 na 1000 prebivalcev, kar pomeni, da je bilo v občini število živorojenih prebivalcev večje od števila umrlih. Selitveni prirast je bil -5,7 na 1000 prebivalcev. To pomeni, da je bilo v občini več ljudi, ki so se iz občine izselili od ljudi, ki so se v občino preselili. Iz podatkov lahko razberemo tudi to, da je bilo v občini leta 2012 delovno aktivnega prebivalstva 3622. Povprečna mesečna neto plača na zaposleno osebo pa v občini Cerknica znaša 835,77 €. (SURs, 2014)

4.1.2 Občina Loška Dolina

Občina Loška Dolina je bila ustanovljena leta 1994. Takrat sta se področji nekdanjih krajevnih skupnosti Bloke in Loška dolina ločili iz skupne občine Cerknica in ustanovili svojo občino, a le do leta 1998, ko so tudi Bloke postale samostojna občina. Občina Loška dolina tako v svoji sedanji obliki in obsegu obstaja od 22. julija 1998.

Loška Dolina leži na Notranjskem med Bloško planoto na severu, Snežniškim pogorjem na jugu ter začetku Kočevskih pragozdov na vzhodu in podolgovatimi Javorniškimi gozdnimi pregradami na zahodu.

Glede naravnih značilnosti spada Loška Dolina med tipična kraška polja, vendar se precej razlikuje po legi, obliki in vodnih razmerah ter po gospodarski rabi prostora od sosednjih kraških polj v porečju Ljubljane. Loška dolina je z vseh strani zaprta kraška globel, saj ima precej ravno ter deloma poplavno dno. Obdajajo ga višje kraške planote od Blok do Racne gore na severu in vzhodu do Snežnika ter Javornikov na jugu in zahodu. V Loško dolino se s kraškega zaledja izpod Snežniškega pogorja prelivajo le visoke vode, ki ne morejo odteči po podzemeljskih kanalih mimo polja. Zato so na tem območju pogoste poplave zlasti ob močnejšem jesenskem deževju.

Slika 8: Prikaz lege občine Loška Dolina v Sloveniji in grb Občine Loška Dolina (Občina Loška Dolina, 2014).

Občini Loška Dolina je bila s celostno podobo določena prvinska podlaga identitete. Za izhodišče je bil uporabljen grb mesta Lož po pravilu heraldike, da je za grb potrebna podoba v ščitu. Ta grb je rekonstrukcija grba mesta Lož iz leta 1477.

Grb Občine Loška Dolina ima dvojni pomen:

➤ Po Cesarju Frideriku III

Cesar Friderik III. je bil vedno v finančnih težavah. Ker ni mogel z vojsko, orožjem in denarjem pomagati je začel podeljevati raznim krajem na Kranjskem mestne in druge pravice. Tako se je leta 1477 povzdignil v mesto Lož. Turki so trg Lož uničili in požgali, zato je sklenil, da ga je potrebno pripraviti na obrambo in zgraditi utrdbo, ki bo ščitila meščane in prebivalce. Utrdbo bi s tem privilegijem povzdignil v mesto Lož, prebivalce in podložnike, ki so imeli tam hiše pa v meščane. Zato je na grbu predstavljen ščit iz soboljevine z zelenim gričem v vznožju ščitu, na njem pa podobo svetega krščanskega viteza Jurija na konju v viteškem oklepu in opremi, vse v zlatu, ki ubija divjega zmaja naravne barve; njemu nasproti kleči devica z rokami, sklenjenimi za molitev, oblečena v najvišjo kovino zlata. Grb je bil izdelan v gotskem, spodaj polkrožnem ščitu, značilnem za to dobo, in postavljen v kvadraten okvir modre barve.

➤ Po Sv Juriju

Sv. Juriju je bila posvečena prafara v Starem trgu, zato je kot farni patron prišel v grb novega mesta Lož. Na upodobitvah je prikazan kot golobrad mladenič z vihrajočimi kodrastimi lasmi, oblečen kot vojščak v oklep ter z obročem in čelado na glavi. Upodobitve na konju prikazujejo Jurija kot borca ter hkrati kot zmagovalca nad sovražnikom, običajno upodobljen kot kača ali zmaj. Upodobitev boja z zmajem pa temelji na legendi, da je Sv. Jurij nekoč prišel v kraj, kjer so se ljudje bojevali s strašnim zmajem. Zmaju so prebivalci žrtvovali živino, otroke ter celo kraljevo hčer. Da bi Jurij rešil kraljevo hčer je šel v boj z zmajem in ga ubil. To je prikazano tudi na grbu Loža.

Nastanek ter pomen grba mesta Lož je povezava med Jurijevim patronatom v Starem trgu ter borcem proti Turkom. (Občina Loška Dolina, 2014)

Preglednica 4: Prikaz števila prebivalcev v Občini Loška Dolina in naselju Stari trg pri Ložu od leta 2002 do 2013 (SURs, 2014).

Leto	2002	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Občina Loška Dolina	3640	3835	3930	3930	3908	3887	3871
Naselje Stari trg pri Ložu	838	830	862	881	865	859	870

Občina Loška dolina meri 166,8 km² in se deli v 21 naselij. Preglednica 4 prikazuje število prebivalcev v Občini Loška Dolina in naselju Stari trg pri Ložu po letih. Statistični podatki za leto 2012 kažejo, da je v občini 3.887 prebivalcev, od tega 1.990 moških in 1.897 žensk. Naravna prirast znaša 1,0 na 1000 prebivalcev, kar pomeni, da je bilo v občini Loška Dolina več živorojenih prebivalcev kot umrlih. Selitveni prirast znaša -2,6 na 1000 prebivalcev. Iz tega je razvidno, da je bilo več ljudi, ki so se iz občine izselili od ljudi, ki so se v občino preselili. V občini je bilo leta 2012 1.468 delovno aktivnega prebivalstva. Povprečna mesečna neto plača na zaposleno osebo pa znaša 828,85 €. (SURs, 2014)

4.2 Analiza in primerjava osnovne namenske rabe prostora v Občinah Cerknica in Loška Dolina

4.2.1 Občina Cerknica

V preglednici 5 je predstavljena analiza in primerjava osnovne namenske rabe prostora v Občini Cerknica med PS DDPO Cerknica (2004) in OPN Cerknica(2012).

Preglednica 5: Primerjava površin kategorij osnovne namenske rabe prostora Občine Cerknica.

Območja osnovne namenske rabe prostora	PS DDPO Cerknica (2004)		OPN Cerknica (2012)		Razlika površin	
	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Razlika v hektarjih [ha]	Razlika v odstotkih [%]
Območja stavbnih zemljišč	908,50	3,77	1138,38	4,73	229,88	0,95
Območja kmetijskih zemljišč	8034,69	33,36	7726,35	32,08	-308,35	-1,28
Območja gozdnih zemljišč	15130,71	62,81	15129,62	62,81	-1,09	0,00
Območja voda	3,47	0,01	3,47	0,01	0,00	0,00
Območja drugih zemljišč	10,81	0,04	90,36	0,38	79,55	0,33
Skupaj	24088,18	100	24088,18	100		0,00

Površina Občine Cerknica meri 24.088,18 ha. To površino smo dobili tako, da smo določili presečno območje med planoma OPN in PS DDPO občine. Iz preglednice 5 je razvidno, da je v občini največ območij gozdnih zemljišč, nato jim sledijo območja kmetijskih zemljišč, območja stavbnih zemljišč, območja drugih zemljišč in območja voda.

Območja stavbnih zemljišč v PS DDPO Cerknica (2004) obsegajo 908,50 ha (3,77 %) v OPN Cerknica (2012) pa 1138,38 ha (4,73 %). Stavbna zemljišča so se od leta 2004 do 2012 v občini povečala za 229,88 ha (0,95%). Druga največja zemljišča v občini so kmetijska območja pri katerih površine v OPN Cerknica (2012) znašajo 7726,35 ha (32,08 %), kar pomeni, da so se zmanjšale glede na površine v PS SDPO Cerknica (2004) za 308,35 ha (1,28 %). Površine kmetijskih zemljišč v PS DDPO Cerknica (2012) znašajo 8034,69 ha (33,36 %). Največja območja pa so območja gozdnih zemljišč, ki so se v občini zmanjšale za 1,09 ha. Ta zemljišča v PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 15130,7 ha (62,81 %), v OPN Cerknica (2012) pa 15129,62 ha (62,81 %). Območja voda, ki v občini predstavljajo najmanjšo površino merijo 3,47 ha (0,01 %). V PS DDPO Cerknica (2004) ni bilo območja voda, zato smo območje prenesli iz OPN Cerknica (2012) s pomočjo programskega orodja ArcMap in dobili obe površini enaki. Površine zemljišč, ki pripadajo območjem drugih zemljišč pa so se med aktoma bistveno spremenila. PS DDPO Cerknica (2004) predstavlja 10,81 ha (0,04 %), medtem ko v OPN Cerknica (2012) površina drugih zemljišč meri 90,36 ha (0,38 %). Območja drugih zemljišč so se povečala za 79,55 ha (0,33 %). Bistvena razlika je predvsem zato, ker so se površine v OPN Cerknica (2012) povečale za potrebe območij obrambe zunaj naselij. Na teh površinah v PS DDPO Cerknica (2004) so bila območja kmetijskih zemljišč.

Grafični prikaz osnovne namenske rabe prostora v Občini Cerknica je prikazan v prilogah B1 in B2.

4.2.2 Občina Loška Dolina

Preglednica 6 predstavlja analizo in primerjavo osnovne namenske rabe prostora v Občini Loška Dolina med PS DDPO Loška Dolina (1996) in OPN Loška Dolina (2012).

Preglednica 6: Primerjava površin kategorij osnovne namenske rabe prostora Občine Loška Dolina.

Območja osnovne namenske rabe prostora	PS DDPO Loška Dolina (1996)		OPN Loška Dolina (2012)		Razlika površin	
	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Razlika v hektarjih [ha]	Razlika v odstotkih [%]
Območja stavbnih zemljišč	317,29	1,90	301,14	1,81	-16,15	-0,10
Območja kmetijskih zemljišč	3431,50	20,57	2355,26	14,12	-1076,23	-6,45
Območja gozdnih zemljišč	12915,47	77,42	14007,85	83,97	1092,38	6,55
Območja voda	18,17	0,11	18,17	0,11	0,00	0,00
Skupaj	16682,43	100	16682,43	100	0,00	0,00

Občina Loška Dolina meri po površini 16.682,43 ha. Površino smo določili s presečnim območjem med planoma OPN in PS DDPO občine. Prav tako kot pri Občini Cerknica je iz preglednice 6, ki prikazuje območja osnovne rabe prostora, razvidno, da je v Občini Loška Dolina največ območij

gozdni zemljišč, sledijo jim območja kmetijskih zemljišč, območja stavbnih zemljišč ter najmanjši delež je območij voda.

Območja stavbnih zemljišč v PS DDPO Loška Dolina (1996) znašajo 317,29 ha (1,90 %) glede na OPN Loška Dolina (2012), ki predstavlja 301,14 ha (1,81 %). Prišlo je do zmanjšanja površin stavbnih zemljišč za 16,15 ha (0,09 %) zaradi območij kmetijskih zemljišč. Drugo največje območje osnovne namenske rabe prostora v občini je območje kmetijskih zemljišč. To območje v PS DDPO Loška Dolina (1996) predstavlja 3431,50 ha (20,57 %) površine, v OPN Loška Dolina (2012) pa 2355,26 ha (14,12 %) površine zemljišč. Prav tako je tudi tukaj prišlo do upada površin za 1076,24 ha (6,45 %). Do upada površin je prišlo zaradi povečanja območij gozdnih zemljišč, ki so največja območja po površini v občini in so se povečala za 1092,38 ha (6,55 %). Glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) površine gozdnih zemljišč merijo 12915,47 ha (77,42 %), v OPN Loška Dolina (2012) pa 14007,85 ha (83,97 %). Najmanjša območja v občini pa so območja voda, ki predstavljajo tako v PS DDPO Loška Dolina (1996) kot tudi v OPN Loška Dolina (2012) enako površino, ki znaša 18,17 ha (0,11%). Do enakosti med površinami je prišlo zato, ker PS DDPO Loška Dolina (1996) ni vseboval območja voda in smo jih prenesli iz OPN Loška Dolina (2012). Območja drugih zemljišč pa ni vseboval nobeden akt.

Grafični prikaz osnovne namenske rabe prostora v Občini Loška Dolina je prikazan v prilogah C1 in C2.

4.3 Analiza in primerjava podrobne namenske rabe prostora za območja naselij Cerknica, Rakek in Stari trg pri Ložu

4.3.1 Cerknica

Preglednica 7 predstavlja analizo in primerjavo podrobne namenske rabe prostora za naselje Cerknica med leti 2004 in 2012.

Preglednica 7: Primerjava površin podrobne namenske rabe prostora naselja Cerknica med letom 2004 in 2012.

Območja podrobne namenske rabe prostora	PS SDPO Cerknica (2004)		OPN Cerknica (2012)		Razlika površin	
	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Razlika v hektarjih [ha]	Razlika v odstotkih [%]
Območja stanovanj	183,22	7,77	179,38	7,60	-3,85	-0,16
Območja centralnih dejavnosti	50,75	2,15	47,64	2,02	-3,11	-0,13
Območja proizvodnih dejavnosti	19,37	0,82	4,25	0,18	-15,12	-0,64
Posebna območja	0,33	0,01	9,31	0,39	8,98	0,38
Območja zelenih površin	12,14	0,51	58,13	2,46	45,99	1,95
Območja prometnih površin	9,83	0,42	7,27	0,31	-2,56	-0,11
Območja energetske infrastrukture	3,62	0,15	3,15	0,13	-0,47	-0,02
Območja okoljske infrastrukture	0,10	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00
Površine razpršene poselitve	0,16	0,01	0,93	0,04	0,76	0,03
Skupaj stavbna zemljišča	279,52	11,85	310,16	13,15	30,64	1,30
Najboljša kmetijska zemljišča	388,47	16,47	383,50	16,26	-4,98	-0,21
Druga kmetijska zemljišča	627,83	26,61	614,86	26,06	-12,97	-0,55
Območja gozdnih zemljišč	1059,74	44,92	1047,05	44,38	-12,69	-0,54
Območja voda	3,47	0,15	3,47	0,15	0,00	0,00
Območja mineralnih surovin	0,05	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00
Skupaj	2359,09	100	2359,09	100	0,00	0,00

Naselje Cerknica meri 2359,09 ha. Ta površina predstavlja območje urbanistične zasnove naselja Cerknica. Površino smo dobili tako, da smo meje iz registra prostorskih enot (RPE) obrezali na presečno območje. Iz preglednice 7 je razvidno, da je v naselju Cerknica največ območij gozdnih zemljišč, sledijo jim območja kmetijskih zemljišč, območja stavbnih zemljišč, območja voda ter najmanjši delež predstavljajo območja mineralnih surovin.

V naselju Cerknica se območja stavbnih zemljišč delijo na devet podrobnejših rab prostora. To so:

- Območja stanovanj,
- Območja centralnih dejavnosti,
- Območja proizvodnih dejavnosti,
- Posebna območja,
- Območja zelenih površin,
- Območja prometnih površin,
- Območja energetske infrastrukture,
- Območja okoljske infrastrukture in
- Površine razpršene poselitve.

Največji delež iz območij stavbnih zemljišč predstavljajo območja stanovanj. V PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 183,22 ha (7,77 %), v OPN Cerknica (2012) pa 179,83 ha (7,60 %). Prišlo je do zmanjšanja površin območij stanovanj za 3,85 ha (0,16 %). Površine so se zmanjšale zato, ker so se v OPN Cerknica (2012) umeščale zelene površine. Druga območja po velikosti so območja centralnih dejavnosti. Tu so se površine glede na PS DDPO Cerknica (2004), ki merijo 50,75 ha (2,15 %) prav tako zmanjšale za 3,11 ha (0,13 %), saj površine v OPN Cerknica (2012) predstavljajo 47,64 ha (2,02 %) površine. Do pomanjšanja je prišlo zaradi območij stanovanj, ki so se povečala predvsem na SV naselja. Območja proizvodnih dejavnosti je v naselju le majhen delež. Glede na PS DDPO Cerknica (2004) površine območij proizvodnih dejavnosti merijo 19,73 ha (0,82 %), v OPN Cerknica (2012) pa le 4,25 ha (0,18 %). Tudi tukaj je prišlo do zmanjšanja površin za 15,12 ha (0,64 %). Vpliv na zmanjšanje površine so imela posebna območja predvsem v južnem delu naselja. Do povečanja površin pa je prišlo pri posebnih območij za 8,98 ha (0,38 %). Posebna območja glede na PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 0,33 ha (0,01 %), glede na OPN Cerknica (2012) pa 9,31 ha (0,39 %). Drastično so se povečale tudi površine območij zelenih površin, saj v PS DDPO Cerknica (2004) znašajo le 12,14 ha (0,51 %), glede na OPN Cerknica (2012) pa 58,13 ha (2,46 %). Tu so se površine povečale za 45,99 ha (1,95 %). Zelene površine so se povečale predvsem na območjih kmetijskih zemljišč in majhen delež pri območjih stanovanj. Območja prometnih površin so se zmanjšala za 2,56 ha (0,11 %). Površine v PS DDPO Cerknica (2004) merijo 9,83 ha (0,42 %), v OPN Cerknica (2012) pa 7,27 ha (0,31 %). Območja energetske infrastrukture pa glede na PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 3,62 ha (0,15 %), glede na OPN Cerknica (2012) pa 3,15 ha (0,13 %). Prišlo je do zmanjšanja površin za 0,47 ha (0,02 %). Najmanjši delež v območjih stavbnih zemljišč predstavljajo območja okoljske infrastrukture. Tu sta površini v PS DDPO Cerknica (2004) in OPN Cerknica (2012) enaki in znašata 0,10 ha. Pri površinah razpršene poselitve so se površine povečale za 0,76 ha (0,03 %). Glede na PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 0,16 ha (0,01 %), v OPN Cerknica (2012) pa 0,93 ha (0,04 %).

Območja kmetijskih zemljišč se pri podrobni rabi prostora delijo na najboljša kmetijska zemljišča in druga kmetijska zemljišča. Najboljša kmetijska zemljišča se po površini niso drastično spremenila. V PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 388,47 ha (16,47 %), glede na OPN Cerknica (2012) pa 383,50 ha (16,26 %). Prišlo je do zmanjšanja površin za 4,98 ha (0,21 %). Druga kmetijska zemljišča v PS DDPO Cerknica (2004) predstavljajo 627,83 ha (26,61 %), v OPN Cerknica (2012) pa 614,86 ha (26,06 %). Tudi tu je prišlo do upada zemljišč za 12,97 ha (0,55 %).

Največ površin v naselju Cerknica pa predstavljajo območja gozdnih zemljišč. Ta območja v PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 1059,74 ha (44,92 %), v OPN Cerknica (2012) pa 1047,05 ha (44,38 %). Prišlo je do zmanjšanja površin za 12,69 ha (0,54 %).

Območja voda v naselju Cerknica predstavljata med PS DDPO Cerknica (2004) in OPN Cerknica (2012) enako površino in sicer 3,47 ha (0,15 %). Do enakosti površin je prišlo zaradi prenosa območij voda iz OPN Cerknica (2012) v PS DDPO Cerknica (2004).

Najmanjši delež površin v naselju pa imajo površine območij mineralnih surovin. Tako v PS SDPO Cerknica (2004) kot v OPN Cerknica (2012) so površine enake in merijo 0,05 ha.

Prikaz podrobne namenske rabe prostora v naselju Cerknica je prikazan v prilogah D1 in D2.

4.3.1.1 Prikaz površin podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Cerknica

Preglednica 9 prikazuje površine podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Cerknica. Površine rabe prostora iz PS DDPO za naselje Cerknica smo izračunali s podatki o številu prebivalcev iz Popisa v letu 2002. Pri aktu OPN naselja Cerknica pa smo uporabili podatke o prebivalcih za leto 2013. Podatka o številu prebivalcev za naselje Cerknica sta prikazana v preglednici 8.

Preglednica 8: Prikaz števila prebivalcev v naselju Cerknica v letu 2002 in 2013 (SURs, 2014).

Leta	Število prebivalcev v naselju Cerknica
2002	3532
2013	3924

Preglednica 9: Prikaz površin kategorij podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Cerknica (PS DDPO Cerknica, 2004, OPN Cerknica, 2012, GURS 2012, SURs 2012).

Območja podrobne namenske rabe prostora	Delež v naselju Cerknica [m ² /preb]		Razlika [m ² /preb]
	PS DDPO Cerknica	OPN Cerknica	
Območja stanovanj	519	457	-62
Območja centralnih dejavnosti	144	121	-23
Območja proizvodnih dejavnosti	55	11	-44
Posebna območja	1	24	23
Območja zelenih površin	34	148	114
Območja prometnih površin	28	19	-9
Območja energetske infrastrukture	10	8	-2
Območja okoljske infrastrukture	0	0	0
Površine razpršene poselitve	0	2	2

Iz preglednica 9 lahko vidimo, da so območja stanovanj v letu 2002 predstavljala največjo površino na prebivalca v naselju Cerknica in sicer 519 m². V letu 2013 pa 457 m². Razlika je -62 m². Območja centralnih dejavnosti so glede na PS DDPO Cerknica (2004) znašala 144 m² na prebivalca, v OPN Cerknica (2012) pa 121 m² na prebivalca. Prišlo je do zmanjšanja površin za 23 m² na prebivalca.

Območja proizvodnih dejavnosti so se prav tako zmanjšala za 44 m² na prebivalca. V PS DDPO Cerknica (2004) merijo 55 m² na prebivalca, v OPN Cerknica (2012) pa 11 m² na prebivalca. V letu 2013 pa so se povečala posebna območja za 23 m², saj v OPN Cerknica (2012) merijo 24 m² na prebivalca, glede na PS DDPO Cerknica (2004) pa 1 m² na prebivalca. Do povečanj je prišlo tudi pri območjih zelenih površin in sicer za 114 m² na prebivalca. V PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 34 m² na prebivalca, v OPN Cerknica (2012) pa 148 m² na prebivalca. Do zmanjšanja je prišlo pri območjih prometnih površin. Površine na prebivalca v PS DDPO Cerknica (2004) merijo 28 m², v OPN Cerknica (2012) pa 19 m². Površine so se zmanjšale za 9 m² na prebivalca. Pri območjih energetske infrastrukture pa je prišlo do zmanjšanja površin za 2 m² na prebivalca. Površine v PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 10 m² na prebivalca, v OPN Cerknica (2012) pa 8 m² na prebivalca. Okoljska infrastruktura pa glede na PS DDPO Cerknica (2004) in OPN Cerknica (2012) predstavlja vrednost 0 m² na prebivalca, saj so zaradi zaokroževanja površine z vrednostjo 0 dejansko manjše od 0,5 m² na prebivalca. Površine razpršene poselitve pa so se nekoliko povečale in sicer za 2 m² na prebivalca. Glede na PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 0 m² na prebivalca, glede na OPN Cerknica (2012) pa 2 m². Prav tako kot pri okoljski infrastrukturi so tudi pri površinah razpršene poselitve v PS DDPO Cerknica (2004) površine zaradi zaokroževanja manjše od 0,5 m² na prebivalca.

4.3.2 Rakek

Preglednica 10 predstavlja analizo in primerjavo podrobne namenske rabe prostora za naselje Rakek med leti 2004 in 2012.

Preglednica 10: Primerjava površin podrobne namenske rabe prostora naselja Rakek med letom 2004 in 2012.

Območja podrobne namenske rabe prostora	PS DDPO Cerknica (2004)		OPN Cerknica (2012)		Razlika površin	
	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Razlika v hektarjih [ha]	Razlika v odstotkih [%]
Območja stanovanj	355,16	9,50	308,00	8,24	-47,16	-1,26
Območja centralnih dejavnosti	37,36	1,00	73,38	1,96	36,02	0,96
Območja proizvodnih dejavnosti	85,32	2,28	72,95	1,95	-12,36	-0,33
Posebna območja	0,35	0,01	9,33	0,25	8,97	0,24
Območja zelenih površin	16,49	0,44	73,90	1,98	57,41	1,54
Območja prometnih površin	43,31	1,16	49,81	1,33	6,50	0,17
Območja energetske infrastrukture	3,62	0,10	3,15	0,08	-0,47	-0,01
Območja okoljske infrastrukture	0,77	0,02	5,92	0,16	5,14	0,14
Površine razpršene poselitve	2,00	0,05	2,72	0,07	0,72	0,02
Skupaj stavbna zemljišča	544,39	14,56	599,16	16,03	54,76	1,47

Preglednica 10 se nadaljuje na naslednji strani ...

... nadaljevanje Preglednice 10

Območja podrobne namenske rabe prostora	PS DDPO Cerknica (2004)		OPN Cerknica (2012)		Razlika površin	
	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Razlika v hektarjih [ha]	Razlika v odstotkih [%]
Najboljša kmetijska zemljišča	798,75	21,37	758,59	20,30	-40,16	-1,07
Druga kmetijska zemljišča	1109,06	29,67	1093,79	29,26	-15,27	-0,41
Območja gozdnih zemljišč	1274,90	34,11	1277,74	34,19	2,85	0,08
Območja voda	3,47	0,09	3,47	0,09	0,00	0,00
Območja mineralnih surovin	7,16	0,19	4,98	0,13	-2,18	-0,06
Skupaj	3737,73	100	3737,73	100	0,00	0,00

Naselje Rakek meri po površini 3737,73 ha. Ta površina predstavlja območje urbanistične zasnove naselja Rakek. Površino smo dobili tako, da smo meje iz registra prostorskih enot (RPE) obrezali na presečno območje. Iz preglednice 10 lahko vidimo, da je v naselju največ območij kmetijskih zemljišč, sledijo jim območja gozdnih zemljišč, območja stavbnih zemljišč, območja mineralnih surovin in najmanjša po površini so območja voda.

Območja stavbnih zemljišč se v naselju Rakek delijo na devet podrobnejših rab prostora. Ta so:

- Območja stanovanj,
- Območja centralnih dejavnosti,
- Območja proizvodnih dejavnosti,
- Posebna območja,
- Območja zelenih površin,
- Območja prometnih površin,
- Območja energetske infrastrukture,
- Območja okoljske infrastrukture in
- Površine razpršene poselitve.

Iz preglednice 10 je razvidno, da območja stanovanj v PS DDPO Cerknica (2004) merijo 355,16 ha (9,50 %), v OPN Cerknica (2012) pa 308,00 ha (8,24 %). Prišlo je do zmanjšanja površin za 47,16 ha (1,26 %) zaradi povečanja območja centralnih dejavnosti. Ta območja so se povečala za 36,02 ha (0,96 %). Glede na PS DDPO Cerknica (2004) merijo 37,36 ha (1,00 %), glede OPN Cerknica (2012) pa 73,38 ha (1,96 %). Območja proizvodnih dejavnosti v PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 85,32 ha (2,28 %), v OPN Cerknica (2012) pa 72,95 ha (1,95 %). Prišlo je do zmanjšanja površin območij proizvodnih dejavnosti za 12,36 ha (0,33 %). Vpliv zmanjšanja teh območij ima prav tako povečanje območij centralnih dejavnosti. Drastično so se povečala posebna območja in sicer za 8,97 ha (0,24 %). V PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 0,35 ha (0,01 %), v OPN Cerknica (2012) pa 9,33 ha (0,25 %). Prav tako so se povečala tudi območja zelenih površin za 57,41 ha (1,54 %). Glede na PS DDPO

Cerknica (2004) merijo 16,49 ha (0,44 %), glede na OPN Cerknica (2012) pa 73,90 ha (1,98 %). Območja so se povečala na območjih kmetijskih zemljišč. Do malega povečanja je prišlo tudi pri območjih prometnih površin in sicer za 6,50 ha (0,17 %). Površine glede na PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 43,31 ha (1,16 %), glede na OPN Cerknica (2012) pa 49,81 ha (1,33 %). Območja energetske infrastrukture pa merijo po površini v PS DDPO Cerknica (2004) 3,62 ha (0,10 %), v OPN Cerknica (2012) pa 3,15 ha (0,08 %). Območje se je zmanjšalo za 0,47 ha (0,01 %). Za nekoliko so se povečala območja okoljske infrastrukture in sicer za 5,14 ha (0,14 %). Glede na PS DDPO Cerknica (2004) površine merijo 0,77 ha (0,02 %), glede na OPN Cerknica pa 5,92 ha (0,16 %). Območja so se povečala predvsem na območjih kmetijskih zemljišč. Prav tako so se povečale površine razpršene poselitve. V PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 2,00 ha (0,05 %), v OPN Cerknica (2012) pa 2,72 ha (0,07 %). Razlika površin je 0,72 ha (0,02 %).

Največja območja v naselju so območja kmetijskih zemljišč. Delimo jih na najboljša kmetijska zemljišča in druga kmetijska zemljišča. Oba kmetijska zemljišča so se pomanjšala in sicer najboljša kmetijska zemljišča za 40,16 ha (1,07 %), druga kmetijska zemljišča pa za 15,27 ha (0,41 %). Najboljša kmetijska zemljišča po površini v PS DDPO Cerknica (2004) merijo 798,75 ha (21,37 %), v OPN Cerknica (2012) pa merijo 758,59 ha (20,30 %). Druga kmetijska zemljišča pa glede na PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 1109,06 ha (29,67 %), glede na OPN Cerknica (2012) pa 1093,79 ha (29,26 %).

Druga po površini največja območja so območja gozdnih zemljišč. Med obema aktoma je prišlo do povečanja površin za 0,85 ha (0,08 %). Površine v PS DDPO Cerknica (2004) merijo 1274,90 ha (34,11 %). Površine v OPN Cerknica pa znašajo 1277,74 ha (34,19 %).

Najmanjši delež površine zavzemajo območja voda. Površine so enake tako v PS DDPO Cerknica (2004), kot tudi v OPN Cerknica (2012) in znašajo 3,47 ha (0,09 %). Do enakosti površin je prišlo, ker smo območja voda prenesli iz OPN Cerknica (2012) v PS DDPO Cerknica (2004).

Območja mineralnih surovin pa glede na PS DDPO Cerknica (2004) zavzemajo 7,16 ha (0,19 %) površin, glede na OPN Cerknica (2012) pa 4,98 ha (0,13 %) površin. Pri teh območjih je prišlo do zmanjšanja površin za 2,18 ha (0,06 %). Površine so se zmanjšale zaradi povečanja površin območij proizvodnih dejavnosti.

Grafični prikaz podrobne namenske rabe prostora v naselju Rakek je prikazan v prilogah E1 in E2.

4.3.2.1 Prikaz površin podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Rakek

Preglednica 11: Prikaz števila prebivalcev v naselju Rakek v letu 2002 in 2013 (SURs, 2014).

Leta	Število prebivalcev v naselju Rakek
2002	1958
2013	2163

Preglednica 12: Prikaz površin kategorij podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Rakek (PS DDPO Cerknica, 2004, OPN Cerknica, 2012, GURS 2012, SURs 2012).

Območja podrobne namenske rabe prostora	Delež v naselju Rakek [m ² /preb]		
	PS DDPO Cerknica	OPN Cerknica	Razlika [m ² /preb]
Območja stanovanj	1814	1424	-390
Območja centralnih dejavnosti	191	339	148
Območja proizvodnih dejavnosti	436	337	-99
Posebna območja	2	43	41
Območja zelenih površin	84	342	258
Območja prometnih površin	221	230	9
Območja energetske infrastrukture	19	15	-4
Območja okoljske infrastrukture	4	27	23
Površine razpršene poselitve	10	13	3

Preglednica 12 prikazuje površine podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Rakek. V naselju so največjo površino na prebivalca predstavljala območja stanovanj. V PS DDPO Cerknica (2004) znaša 1814 m², v OPN Cerknica (2012) pa 1424 m² na prebivalca. Prišlo je do pomanjšanja površin za 390 m² na prebivalca. Območja centralnih dejavnosti so glede na PS DDPO Cerknica (2004) merila 191 m², glede na OPN Cerknica (2012) pa 339 m² na prebivalca. Pri teh območjih je prišlo do povečanja površine za 148 m² na prebivalca. Do pomanjšanja je prišlo pri območjih proizvodnih dejavnosti in sicer za 99 m² na prebivalca. V PS DDPO Cerknica (2004) površine na prebivalca merijo 436 m² na prebivalca, v OPN Cerknica (2012) pa 337 m² na prebivalca. Do velikega povečanja površin je prišlo tudi pri posebnih območjih. Ta območja so se povečala za 41 m² na prebivalca. Glede na PS DDPO Cerknica (2004) površine znašajo 2 m² na prebivalca, glede na OPN Cerknica (2012) pa 43 m² na prebivalca. Pri območjih zelenih površin merijo površine na prebivalca v PS DDPO Cerknica (2004) 84 m², v OPN Cerknica (2012) pa 342 m². Tudi pri teh območjih je prišlo do drastičnega povečanja površin in sicer 258 m² na prebivalca. Območja prometnih površin so se povečala za 9 m² na prebivalca. V PS DDPO Cerknica (2004) delež površin na prebivalca znaša 221 m², delež na prebivalca v OPN Cerknica (2012) pa 230 m². Do zmanjšanja površin pa je prišlo pri območjih energetske infrastrukture za 4 m² na prebivalca. Glede na PS DDPO Cerknica (2004) površine znašajo 19 m² na prebivalca, glede na OPN Cerknica (2012) pa 15 m² na prebivalca. Za nekoliko m² na prebivalca so se povečala tudi območja okoljske infrastrukture in sicer za 23 m² na prebivalca. Površine v PS DDPO Cerknica (2004) znašajo 4 m² na prebivalca, medtem ko površine v OPN Cerknica (2012) pa 27 m² na prebivalca. Površine razpršene poselitve pa merijo glede

na PS DDPO Cerknica (2004) 10 m² na prebivalca, glede na OPN Cerknica (2012) pa 13 m². Pri teh območjih je prišlo le do malega povečanja. Površine so se povečale za 3 m² na prebivalca v naselju.

4.3.3 Stari trg pri Ložu

Preglednica 13 predstavlja analizo in primerjavo podrobne namenske rabe prostora za naselje Stari trg pri Ložu med leti 1996 in 2012.

Preglednica 13: Primerjava površin podrobne namenske rabe prostora naselja Stari trg pri Ložu med letom 1996 in 2012.

Območja podrobne namenske rabe prostora	PS DDPO Loška Dolina (1996)		OPN Loška Dolina (2012)		Razlika površin	
	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Površina v hektarjih [ha]	Površina v odstotkih [%]	Razlika v hektarjih [ha]	Razlika v odstotkih [%]
Območja stanovanj	71,44	7,01	59,49	5,84	-11,95	-1,17
Območja centralnih dejavnosti	21,28	2,09	21,03	2,06	-0,26	-0,03
Območja proizvodnih dejavnosti	35,85	3,52	32,71	3,21	-3,14	-0,31
Posebna območja	0,27	0,03	0,37	0,04	0,10	0,01
Območja zelenih površin	2,11	0,21	8,86	0,87	6,75	0,66
Območja prometnih površin	1,57	0,15	1,57	0,15	0,00	0,00
Območja okoljske infrastrukture	/	/	0,37	0,04	0,37	0,04
Površine razpršene poselitve	/	/	0,73	0,07	0,73	0,07
Skupaj stavbna zemljišča	132,53	13,01	125,13	12,28	-7,40	-20,40
Najboljša kmetijska zemljišča	/	/	113,05	11,09	113,05	11,09
Druga kmetijska zemljišča	283,68	27,84	144,56	14,19	-139,12	-13,65
Območja gozdnih zemljišč	600,37	58,92	633,84	62,20	33,47	3,28
Območja voda	2,40	0,24	2,40	0,24	0,00	0,00
Skupaj	1018,97	100	1018,97	100	0,00	0,00

Naselje Stari trg pri Ložu meri 1018,97 ha. Ta površina predstavlja območje urbanistične zasnove naselja Stari trg pri Ložu. Površino smo dobili tako, da smo meje iz registra prostorskih enot (RPE) obrezali na presečno območje. Iz preglednice 10 je razvidno, da je v naselju Stari trg pri Ložu največ območij gozdnih zemljišč, sledijo jim območja kmetijskih zemljišč, območja stavbnih zemljišč ter najmanjši delež predstavljajo območja voda.

V naselju Stari trg pri Ložu se območja stavbnih zemljišč delijo na osem podrobnejših rab prostora. To so:

- Območja stanovanj,
- Območja centralnih dejavnosti,
- Območja proizvodnih dejavnosti,

- Posebna območja,
- Območja zelenih površin,
- Območja prometnih površin,
- Območja okoljske infrastrukture in
- Površine razpršene poselitve.

Največji delež površin iz med območij stavbnih zemljišč predstavljajo območja stanovanj. V PS DDPO Loška Dolina (1996) meri 71,44 ha (7,01 %), v OPN Loška Dolina (2012) pa 59,49 ha (5,84 %). Prišlo je do zmanjšanja površin za 11,95 ha (1,17 %). Vpliv na zmanjšanje površin so imela predvsem območja centralnih dejavnosti ter območja zelenih površin. Prav tako so se zmanjšala območja centralnih dejavnosti za 0,26 ha (0,03 %). Glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) znašajo območja 21,28 ha (2,09 %), glede na OPN Loška Dolina (2012) pa 21,03 ha (2,06 %). Območja proizvodnih dejavnosti v PS DDPO Loška Dolina (1996) predstavljajo 35,85 ha (3,52 %) površine, medtem ko površine v OPN Loška Dolina (2012) pa 32,71 ha (3,21 %). Pri teh območjih so se površine zmanjšale za 3,14 ha (0,31 %). Za 0,10 ha (0,01 %) pa so se povečala posebna območja. Glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) merijo območja 0,27 ha (0,03 %), glede na OPN Loška Dolina (2012) pa 0,37 ha (0,04 %). Za nekoliko hektarjev so se povečala območja zelenih površin in sicer za 6,75 ha (0,66 %). Glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) znašajo površine 2,11 ha (0,21 %), glede na OPN Loška Dolina (2012) pa 8,86 ha (0,87 %). Površine so se povečale predvsem v osrednjem in južnem delu naselja. Območja prometnih površin predstavljajo enako površino glede na oba akta in sicer 1,57 ha (0,15 %), saj smo ceste prenesli iz OPN v PS DDPO Loška Dolina. Območja okoljske infrastrukture merijo v OPN Loška Dolina (2012) 0,37 ha (80,04 %). Površine razpršene poselitve pa glede na OPN Loška Dolina (2012) 0,73 ha (0,07 %). Obe območji nimata površin v PS DDPO Loška Dolina (1996) zato ne moremo primerjati razlik med aktoma.

Območja kmetijskih zemljišč delimo na najboljša kmetijska zemljišča in druga kmetijska zemljišča. Druga kmetijska zemljišča so se zmanjšala za 139,12 ha (13,65 %). V PS DDPO Loška Dolina (1996) merijo površine 283,68 ha (27,84 %), glede na OPN Loška Dolina (2012) pa 144,56 ha (14,19 %). Površine območij najboljših kmetijskih zemljišč pa imamo podane samo v OPN Loška Dolina (2012). Ta merijo 113,05 ha (11,09 %). Iz preglednice 13 je razvidno, da so bila glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) določena samo območja drugih kmetijskih zemljišč.

Območja gozdnih zemljišč glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) površine merijo 600,37 ha (58,92 %), glede na OPN Loška Dolina (2012) pa 633,84 ha (62,20 %). Prišlo je do povečanja površin za 33,47 ha (3,28 %).

Najmanjši delež v naselju pa predstavljajo območja voda. Ta območja predstavljajo enako površino v obeh aktih in sicer 2,40 ha (0,24 %), saj smo jih prenesli iz OPN v PS DDPO Loška Dolina. Ker se po površini ne razlikujejo ne moremo primerjati površin med aktoma.

Spremembe podrobne namenske rabe prostora med obravnavanima aktoma v naselju Stari trg pri Ložu so prikazane v prilogah F1 in F2.

4.3.3.1 Prikaz površin podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Stari trg pri Ložu

Preglednica 14 prikazuje površine podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Stari trg pri Ložu. Pri aktu PS DDPO naselja Stari trg pri Ložu smo uporabili podatke za leto 2002. Pri aktu OPN naselja Stari trg pri Ložu pa podatke za leto 2013. Podatka o številu prebivalcev za naselje Stari trg pri Ložu sta prikazana v preglednici 14.

Preglednica 14: Prikaz števila prebivalcev v naselju Stari trg pri Ložu v letu 2002 in 2013 (SURs, 2014).

Leta	Število prebivalcev v naselju Stari trg pri Ložu
2002	838
2013	870

Preglednica 15: Prikaz površin kategorij podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Stari trg pri Ložu (PS DDPO Loška Dolina, 1996, OPN Loška Dolina, 2012, GURS 2012, SURs 2012).

Območja podrobne namenske rabe prostora	Delež v naselju Stari trg pri Ložu [m ² /preb]		Razlika [m ² /preb]
	PS DDPO Loška Dolina (1996)	OPN Loška Dolina (2012)	
Območja stanovanj	853	684	-169
Območja centralnih dejavnosti	254	242	-12
Območja proizvodnih dejavnosti	428	376	-52
Posebna območja	3	4	1
Območja zelenih površin	25	102	77
Območja prometnih površin	19	18	-1
Območja okoljske infrastrukture	/	4	4
Površine razpršene poselitve	/	8	8

Iz preglednice 15 je razvidno, da največji delež površin na prebivalca predstavljajo območja stanovanj. Glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) površine na prebivalca merijo 853 m², glede na OPN Loška Dolina (2012) pa 684 m². Prišlo je do zmanjšanja deleža površin za 169 m² na prebivalca. Za 12,29 m² na prebivalca so se zmanjšala tudi območja centralnih dejavnosti. Ta območja v PS DDPO Loška Dolina (1996) znašajo 254 m² na prebivalca, v OPN Loška Dolina (2012) pa 242 m². Delež površin na prebivalca pri območjih proizvodnih dejavnosti glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) predstavlja 428 m², glede na OPN Loška Dolina (2012) pa 376 m². Površine na prebivalca so se zmanjšale za 52 m². Posebna območja v PS DDPO Loška Dolina (1996) merijo 3 m² na prebivalca, v OPN Loška

Dolina (2012) pa 4 m^2 na prebivalca. Pri teh območjih je prišlo do povečanja deleža površin na prebivalca za 1 m^2 . Delež površin na prebivalca se je drastično povečal tudi pri območjih zelenih površin. Tu površine glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) merijo 25 m^2 na prebivalca, glede na OPN Loška Dolina (2012) pa 102 m^2 na prebivalca. Do malega pomanjšanja je prišlo pri območjih prometnih površin in sicer za 1 m^2 na prebivalca. Površine na prebivalca v PS SDPO Loška Dolina (1996) znašajo 19 m^2 , v OPN Loška Dolina (2012) pa 18 m^2 . Pri območjih okoljske infrastrukture in površinah razpršene poselitve, pa smo deleže na prebivalca lahko izračunali samo v OPN Loška Dolina (2012), saj glede na PS DDPO Loška Dolina (1996) nimamo podatkov površin iz katerih bi lahko izračunali deleže na prebivalca. Območja okoljske infrastrukture glede na OPN Loška Dolina (2012) predstavljajo 4 m^2 na prebivalca. Pri površinah razpršene poselitve pa znaša delež na prebivalca 8 m^2 . Pri obeh območjih ne moremo izračunati razlik med površinami na prebivalca.

5 SKLEPNE UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK

Namen diplomske naloge je bil analizirati spremembe namenske rabe prostora za občini Cerknica in Loška Dolina. V Občini Cerknica smo spremembe namenske rabe prostora ugotavljali med PS DDPO (2004) in OPN (2012). Na območju Občine Loška Dolina pa med PS DDPO (1996) in OPN (2012). Poleg tega smo analizirali tudi spremembe površine na območjih podrobne namenske rabe prostora v naseljih Cerknica, Rakek in Stari trg pri Ložu.

Za obe občini smo najprej naredili primerjavo osnovne namenske rabe prostora. Iz primerjave je razvidno, da je v Občini Cerknica prišlo do povečanja površin stavbnih zemljišč za 229,88 ha (0,95 %), ter drugih zemljišč za 79,55 ha (0,33 %). Zmanjšale so se površine kmetijskih zemljišč za 308,35 ha (1,28 %) ter gozdna zemljišča za 1,09 ha. Območja voda pa se glede na oba akta niso spremenila, ker smo jih prenesli v PS DDPO Cerknica (2004) iz OPN Cerknica (2012).

V Občini Loška Dolina, pa smo s primerjavo površin območij ugotovili, da so se v občini povečala samo območja gozdnih zemljišč in sicer za 1092,38 ha (6,55 %). Ostala območja, izjema so območja voda pa so se v občini zmanjšala. Pri območjih stavbnih zemljišč je prišlo do zmanjšanja površin za 16,15 ha (0,09 %). Prav tako je do upada površin prišlo pri območjih kmetijskih zemljišč in sicer za 1076,24 ha (6,45 %). Območja voda, pa predstavljajo enako površino med obravnavanima aktoma, ker smo jih v PS DDPO Loška Dolina (1996) prenesli iz OPN Loška Dolina (1996).

Primerjavi osnovne namenske rabe prostora je sledila analiza sprememb podrobne namenske rabe prostora za naselje Cerknica, Rakek in Stari trg pri Ložu. Analiza površin podrobne namenske rabe prostora je pokazala, da je v naselju Cerknica iz območij stavbnih zemljišč prišlo do zmanjšanja površin pri območjih stanovanj za 3,85 ha (0,16 %), pri območjih centralnih dejavnosti za 3,11 ha (0,13 %), pri območjih proizvodnih dejavnosti za 15,12 ha (0,64 %), pri območjih prometnih površin za 2,56 ha (0,11 %) ter pri območjih energetske infrastrukture za 0,47 ha (0,02 %). Območja pri katerih so se površine povečale pa so posebna območja za 8,98 ha (0,38 %), območja zelenih površin za 45,99 ha (1,95 %) ter pri površinah razpršene poselitve za 0,76 ha (0,03 %). Območja okoljske infrastrukture pa predstavlja enako površino v obeh prostorskih aktih. Zmanjšala so se tudi najboljša kmetijska zemljišča za 4,98 ha (0,21 %), druga kmetijska zemljišča za 12,97 ha (0,55 %) ter območja gozdnih zemljišč za 12,69 ha (0,54 %). Območja voda in mineralnih surovin pa predstavljata enake površine v obeh obravnavanih prostorskih aktih. Do upada površin je prišlo predvsem zaradi povečanja območij zelenih površin ter posebnih območij. Analiza površin podrobne namenske rabe prostora v naselju Rakek je pokazala, da je iz območij stavbnih zemljišč prišlo do zmanjšanja površin pri območjih stanovanj za 47,16 ha (1,26 %), pri območjih proizvodnih dejavnosti za 12,36 ha (0,33 %) ter pri območjih energetske infrastrukture za 0,47 ha (0,01 %). Do upada površin je prišlo tudi pri

najboljših kmetijskih zemljiščih za 40,16 ha (1,07 %) ter druga kmetijska zemljišča za 15,27 ha (0,41 %). Po površini so se zmanjšala tudi območja mineralnih surovin za 2,18 ha (0,06 %). Površine območij stanovanj in kmetijskih zemljišč so upadle predvsem zaradi območij centralnih dejavnosti ter območij zelenih površin. Pri ostalih območjih v naselju pa je prišlo do rahlega povečanja površin. V naselju Stari trg pri Ložu pa je analiza primerjave podrobne namenske rabe prostora pokazala, da je do zmanjšanja površin iz območij stavbnih zemljišč prišlo pri območjih stanovanj za 11,95 ha (1,17 %), pri območjih centralnih dejavnosti za 0,26 ha (0,03 %) ter območja proizvodnih dejavnosti za 3,14 ha (0,31 %). Površine območij so se zmanjšale tudi pri drugih kmetijskih zemljiščih. Do upada območij je prišlo predvsem zaradi naraščanja površin pri območjih zelenih površin, območjih okoljske infrastrukture ter pri površinah razpršene poselitve. Ostala območja v naselju pa so se nekoliko povečala.

Analiza površin kategorij podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v naselju Cerknica je pokazala, da se je povečal delež površin pri območjih zelenih površin na prebivalca. Delež površin se je povečal predvsem zaradi povečanja prebivalcev v naselju leta 2013 od leta 2002. Povečanje teh območij v naselju je predvsem vplival na zmanjšanje območij kmetijskih zemljišč, območij stanovanj ter območij centralnih dejavnosti. V naselju Rakek so se deleži površin na prebivalca nekoliko povečali pri območjih centralnih dejavnosti, pri posebnih območjih ter pri območjih zelenih površin. Prav tako je tudi tu vplival porast prebivalcev v letu 2013, ter zmanjšanje kmetijskih zemljišč in območij stanovanj. V naselju Stari trg pri Ložu pa je analiza pokazala, da se je obseg površin na prebivalca povečal pri območjih zelenih površin. Vpliv na povečanje pri območjih zelenih površin je imel upad deleža površin na prebivalca predvsem pri območjih stanovanj in območjih proizvodnih dejavnosti. Majhen vpliv pa tudi porast prebivalcev v letu 2013.

Zaključimo lahko, da so se v občini Cerknica med obravnavanima aktoma PS DDPO Cerknica (2004) in OPN Cerknica (2012) ter v občini Loška Dolina med obravnavanima aktoma PS DDPO Loška Dolina (1996) in OPN Loška Dolina (2012) nekoliko spremenile površine vseh vrst rab prostora. Najbolj pa so se povečala območja stavbnih zemljišč, ki so vplivala na upad površin območij kmetijskih zemljišč.

VIRI

Dekleva, J., Kumer, A., Štravs, L., Prelog, M., Konečnik Kunst, M., Lončar, M., Solomun, J., Fatur, M., Ivanič, L., Koselj, N. 2011. Urejanje prostora na občinski ravni. Ljubljana, Uradni list Republike Slovenije: 460 str.

Občina Cerknica. 2014.

<http://www.cerknica.si> (Pridobljeno 15. 04. 2014.)

Občina Loška Dolina. 2014.

<http://www.loskadolina.si> (Pridobljeno 16. 04. 2014.)

OPN Cerknica. 2012. Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Cerknica.

http://www.cerknica.si/assets/files/a_154_1912.pdf (Pridobljeno 02. 04. 2014.)

OPN Cerknica. 2012. Spremembe in dopolnitve Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Cerknica.

http://www.cerknica.si/assets/files/a_154_1913.pdf (Pridobljeno 02. 04. 2014.)

OPN Loška Dolina. 2012. Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Loška Dolina

http://www.loskadolina.si/mma_bin.php?id=2012100410590420 (Pridobljeno 02. 04. 2014.)

Pravilnik OPN. 2007. Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij. UL RS št. 99/2007.

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200799&stevilka=4914> (Pridobljeno 03. 03. 2014.)

Pravilnik. 2003. Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki. Uradni list RS št. 20/2003.

<http://www.uradni-list.si/pdf/2003/Ur/u2003020.pdf> (Pridobljeno 03. 03. 2014.)

PS DDPO Cerknica. 2004. Odlok o prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana Občine Cerknica.

<http://www.uradni-list.si/pdf/2004/Ur/u2004100.pdf> (Pridobljeno 02. 04. 2014.)

PS DDPO Loška Dolina. 1996. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in družbenega plana Občine Loška Dolina. (Pridobljeno 02. 04. 2014.)

RPE. 2014. Register prostorskih enot. Ljubljana. 2014 Geodetska uprava Republike Slovenije.

SURS. 2014. Statistični urad Republike Slovenije. Ljubljana . 2014.

<http://ww.stat.si> (Pridobljeno 22. 04. 2014.)

ZPUP. 1990. Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju. Uradni list RS št. 48/1990.

ZSZ. 1984. Zakon o stavbnih zemljiščih. Uradni list SRS št. 18/84.

ZUN. 1984. Zakon o urejanju naselji in drugih posegov v prostor. Uradni list SRS št. 18/1984.

ZUreP. 1984. Zakon o urejanju prostora. Uradni list SRS št. 18/1984: 1127-1133. (Pridobljeno 03. 03. 2014.)

ZUreP-1. 2002. Zakon o urejanju prostora, Uradni list RS št. 110-5386/2002.

<http://www.uradnolist.si/1/objava.jsp?urlid=2002110&stevilka=5386> (Pridobljeno 03. 03. 2014.)

SEZNAM PRILOG

- Priloga A: Povezava med Pravilnik, 2003 in OPN, 2007 (Fink, 2013, Kerpan, 2012).
- Priloga B1: Osnovna namenska raba prostora občine Cerknica (2004).
- Priloga B2: Osnovna namenska raba prostora občine Cerknica (2012).
- Priloga C1: Osnovna namenska raba prostora občine Loška Dolina (1996).
- Priloga C2: Osnovna namenska raba prostora občine Loška Dolina (2012).
- Priloga D1: Podrobna namenska raba prostora naselja Cerknica (2004).
- Priloga D2: Podrobna namenska raba prostora naselja Cerknica (2012).
- Priloga E1: Podrobna namenska raba prostora naselja Rakek (2004).
- Priloga E2: Podrobna namenska raba prostora naselja Rakek (2012).
- Priloga F1: Podrobna namenska raba prostora naselja Stari trg pri Ložu (1996).
- Priloga F2: Podrobna namenska raba prostora naselja Stari trg pri Ložu (2012).

Vse navedene priloge so v digitalni obliki na priloženi zgoščenki.